

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Collections

FLORILEGIUM GRAECVM

//

IN VSVM PRIMI GYMNASIORVM ORDINIS

COLLECTVM A

PHILOLOGIS AFRANIS

FASCICVLVS IX

EXEMPLAR ITERATVM

MCMVII

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

PA3409

A1

1879

pt 9.

In hac iteratione praeter interpunctionem, orthographiam, accentus haec nouauimus: I 3 ἐπισφαλῆς pro ἐπιφανῆς; 5 ὄλων τε pro ἄλλως ἔτι; 6 αὐτῶν pro αὐτῶν, II 4 ἡμῶν· φθείρεται μὲν γὰρ ὁ pro ἴδοις ἄν· φθείρεται μὲν; 5 ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ pro ἀλλ' ἐκ τούτου αὐτοῦ; 9 αὐτὸν pro αὐτὸ, III 6 τρέφουσι pro τρέπουσι, VI 4 προσήκει τιμῆς pro προσήκει, VII 3 ῥόπαλον pro πῖλον, X 3 καθειμένοις pro καθημένοις, XI 12 ἄρκτεια pro ἄρκεια.

I. De oraculis a Pythia editis Plutarchi aetate.

(Plutarch. de Pyth. orac. c. 28—30. cf. fasc. IV p. 22.)

Τὰ νῦν πράγματα καθεστῶτα, περὶ ὧν ἐρωτῶσι ¹
τὸν θεόν, ἀγαπῶ μὲν ἔγωγε καὶ ἀσπάζομαι· πολλὴ γὰρ
εἰρήνη καὶ ἡσυχία, πέπανται δὲ πόλεμος, καὶ πλάναι
καὶ στάσεις οὐκ εἰσὶν οὐδὲ τυραννίδες οὐδὲ ἄλλα νο-
σήματα καὶ κακὰ τῆς Ἑλλάδος ὥσπερ πολυφαρμάκων
δυνάμεων χρήζοντα καὶ περιττῶν. ὅπου δὲ ποικίλον
οὐδὲν οὐδ' ἀπόρρητον οὐδὲ δεινόν, ἀλλ' ἐπὶ πράγμασι
μικροῖς καὶ δημοτικοῖς ἐρωτήσεις, οἷον ἐν σχολῇ προ-
τάσεις, εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον, εἰ δανειστέον, τὰ
δὲ μέγιστα πόλεων μαντεύματα, φορᾶς καρπῶν πέρι
καὶ βοτῶν ἐπιγονῆς καὶ σωμάτων ὑγείας, ἐνταῦθα
περιβάλλειν μέτρα καὶ πλάττειν περιφράσεις καὶ γλώσ-
σας ἐπάγειν πύσμασιν ἀπλῆς καὶ συντόμου δεομένοις
ἀποκρίσεως ἔργον ἐστὶ φιλοτίμου σοφιστοῦ καλλωπί-
ζοντος ἐπὶ δόξῃ χρηστήριον. ἡ δὲ Πυθία καὶ καθ'
αὐτὴν μὲν ἐστὶ γενναία τὸ ἦθος, ὅταν δ' ἐκεῖ κατέλθῃ
καὶ γένηται παρὰ τῷ θεῷ, πλεόν ἀληθείας ἐκείνη μέλει
ἢ δόξης καὶ ἀνθρώπων ἐπαινούντων ἢ ψηγόντων.

Ἔδει δὲ ἴσως καὶ ἡμᾶς ἔχειν οὕτως· νῦν δὲ ὥσπερ ²
ἀγωνιῶντες καὶ δεδιότες, μὴ τρισχιλίων ἐτῶν ἀποβάλλῃ
δόξαν ὁ τόπος καὶ τοῦ χρηστηρίου καθάπερ σοφιστοῦ

διατριβῆς ἀποφοιτήσωσιν ἔνιοι καταφρονήσαντες, ἀπολογούμεθα καὶ πλάσσομεν αἰτίας καὶ λόγους ὑπὲρ ὧν οὐτ' ἴσμεν οὐτ' εἰδέναι προσῆκον ἡμῖν ἔστι, παραμυθούμενοι τὸν ἐγκαλοῦντα καὶ πείθοντες, οὐ χαίρειν ἔωντες.

Hom.
β 190.

Ἄντῳ γάρ οἱ πρῶτον ἀνιηρώτερον ἔσται',
 τοιαύτην ἔχοντι περὶ τοῦ θεοῦ δόξαν, ὥστε ταυτὶ μὲν
 τὰ προγεγραμμένα τῶν σοφῶν, τὸ 'Γνωθὶ σαυτὸν' καὶ
 τὸ 'Μηδὲν ἄγαν', ἀποδέχεσθαι καὶ θαυμάζειν οὐχ
 ἥκιστα διὰ τὴν βραχυλογίαν ὡς πυκνὸν καὶ σφυρήλα-
 τον νοῦν ἐν ὀλίγῳ περιέχουσιν ὄγκῳ, τοὺς δὲ χρη-
 σμούς, ὅτι συντόμως καὶ ἀπλῶς καὶ δι' εὐθείας τὰ
 8 πλεῖστα φράζουσιν, αἰτιᾶσθαι. καὶ τὰ τοιαῦτα μὲν
 ἀποφθέγματα τῶν σοφῶν ταύτων τοῖς εἰς στενὸν συν-
 θλιβεῖσι πέπονθε φεύμασιν. οὐ γὰρ ἔχει τοῦ νοῦ
 δίοψιν οὐδὲ διαύγειαν, ἀλλ' ἐὰν σκοπῆς, τί γέγραπται
 καὶ λέλεκται περὶ αὐτῶν τοῖς ὅπως ἕκαστον ἔχει βου-
 λομένοις καταμαθεῖν, οὐ ῥαδίως τούτων λόγους ἑτέρους
 εὐρήσεις μακροτέρους. ἢ δὲ τῆς Πυθίας διάλεκτος,
 ὥσπερ οἱ μαθηματικοὶ γραμμὴν εὐθείαν καλοῦσι τὴν
 ἐλαχίστην τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχουσῶν, οὕτως οὐ
 ποιούσα καμπὴν οὐδὲ κύκλον οὐδὲ διπλόην οὐδ' ἀμφι-
 βολίαν, ἀλλὰ εὐθεῖα πρὸς τὴν ἀλήθειαν οὔσα, πρὸς δὲ
 πίστιν ἐπισφαλῆς καὶ ὑπεύθυνος οὐδένα καθ' αὐτῆς
 ἔλεγχον ἄχρι νῦν παραδέδωκεν, ἀναθημάτων δὲ καὶ
 δώρων ἐμπέπληκε βαρβαρικῶν καὶ Ἑλληνικῶν τὸ χρη-
 στήριον, οἰκοδομημάτων δὲ κάλλεσι καὶ κατασκευαῖς
 4 Ἀμφικτυονικαῖς. ὁρᾶτε δήπουθεν αὐτοὶ πολλὰ μὲν
 ἐπεκτισμένα τῶν πρότερον οὐκ ὄντων, πολλὰ δ' ἀνει-
 λημμένα τῶν συγκεχυμένων καὶ διεφθαρμένων· ὡς δὲ
 τοῖς εὐθαλέσι τῶν δένδρων ἕτερα παραβλαστάνει, καὶ

τοῖς Δελφοῖς ἢ Πυλαία συνηβᾶ καὶ συναναβόσκειται διὰ τὰς ἐντεῦθεν εὐπορίας σχῆμα λαμβάνουσα καὶ μορφὴν καὶ κόσμον ἱερῶν καὶ συνεδρίων καὶ ὑδάτων, οἷον ἐν χιλίοις ἔτεσι τοῖς πρότερον οὐκ ἔλαβεν. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸ Γαλάξειον τῆς Βοιωτίας κατοικοῦντες ἤσθοντο τοῦ θεοῦ τὴν ἐπιφάνειαν ἀφθονία καὶ περιουσία γάλακτος· Ἐπιβάτων γὰρ ἐκ πάντων κελάρυξεν, ὥς ἀπὸ κρηνάων φέρτατον ὕδωρ, θηλέων γάλα· τοὶ δὲ ἐνεκίμπλων ἐσσύμενοι πίδαους· ἄσκος δ' οὔτε τις ἀμφορεὺς ἔλλινε δόμοις, πέλλαι τε ξύλινοί τε πίδαοι πλήσθεν ἅπαντες· ἡμῖν δὲ λαμπρότερα καὶ κρείττονα καὶ σαφέστερα σημεῖα τούτων ἀναδίδωσιν, ὥσπερ ἐξ ἀύχμοῦ τῆς πρόσθεν ἐρημίας καὶ πενίας εὐπορίαν καὶ λαμπρότητα καὶ τιμὴν πεποιηκώς. καίτοι φιλοῦ μὲν ἑμαυτὸν ἐφ' οἷς ἐγενόμην εἰς τὰ πράγματα ταῦτα πρόθυμος καὶ χρήσιμος μετὰ Πολυκράτους καὶ Πετραίου, φιλοῦ δὲ τὸν καθηγεμόνα ταύτης τῆς πολιτείας γενόμενον ἡμῖν καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐκφροντίζοντα καὶ παρασκευάζοντα· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὄλωσ οἷόν τε τηλικαύτην καὶ τοσαύτην μεταβολὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γενέσθαι δι' ἀνθρωπίνης ἐπιμελείας, μὴ θεοῦ παρόντος ἐνταῦθα καὶ συνεπιθειάζοντος τὸ χρηστήριον.

Ἄλλ' ὥσπερ ἐν τοῖς τότε χρόνοις ἦσαν οἱ τὴν λοξότητα τῶν χρησμάτων καὶ ἀσάφειαν αἰτιώμενοι, καὶ νῦν εἰσιν οἱ τὸ λίαν ἀπλοῦν συκοφαντοῦντες. ὄν καὶ ἄδικόν ἐστι κομιδῆ καὶ ἀβέλτερον τὸ πάθος. καὶ γὰρ οἱ παῖδες Ἰριδας μᾶλλον καὶ ἄλλως καὶ κομήτας ἢ σελήνην καὶ ἥλιον ὀρῶντες γεγῆθασιν καὶ ἀγαπῶσιν· καὶ οὗτοι τὰ αἰνίγματα καὶ τὰς ἀλληγορίας καὶ τὰς μεταφορὰς τῆς μαντικῆς ἀνακλάσεις οὔσας πρὸς τὸ θνητὸν καὶ φανταστικὸν ἐκικοδοῦσιν· κἂν τὴν αἰτίαν μὴ ἱκανῶς

πύθωνται τῆς μεταβολῆς, ἀπίασι τοῦ θεοῦ καταγνόντες, οὐχ ἡμῶν οὐδ' αὐτῶν ὡς ἀδυνάτων ὄντων ἐξικνεῖσθαι τῷ λογισμῷ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ διάνοιαν.

II. Quomodo litterae EI templi Delphici intellegendae sint.

(Plutarch. de EI apud Delphos c. 17—21.)

- 1 Οὐτ' ἀριθμὸν οὔτε τάξιν οὔτε σύνδεσμον οὔτ' ἄλλο τῶν ἐλλιπῶν μορίων οὐδὲν οἶμαι τὸ γράμμα σημαίνειν· ἀλλ' ἔστιν αὐτοτελῆς τοῦ θεοῦ προσαγόρευσις καὶ προσφώνησις, ἅμα τῷ ῥήματι τὸν φθεγγόμενον εἰς ἔννοιαν καθιστᾶσα τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως. ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἕκαστον ἡμῶν ἐνταῦθα προσιόντα οἷον ἀσπαζόμενος προσαγορεύει τὸ 'Γνωθι σαυτόν', ὃ τοῦ 'χαῖρε' δὴ οὐδὲν μεῖον ἔστιν. ἡμεῖς δὲ πάλιν ἀμειβόμενοι τὸν θεὸν 'Εἶ' φαμέν ὡς ἀληθῆ καὶ ἀψευδῆ καὶ μόνην μόνῳ προσήκουσαν τὴν τοῦ εἶναι προσαγόρευσιν ἀποδιδόντες.
- 2 Ἡμῖν μὲν γὰρ ὄντως τοῦ εἶναι μέτεστιν οὐδέν, ἀλλὰ πᾶσα θνητὴ φύσις ἐν μέσῳ γενέσεως καὶ φθορᾶς γενομένη φάσμα παρέχει καὶ δόκησιν ἀμυδρὰν καὶ ἀβέβαιον αὐτῆς· ἂν δὲ τὴν διάνοιαν ἐπερείσης λαβέσθαι βουλόμενος, ὥσπερ ἢ σφοδρὰ περιδραξίς ὕδατος τῷ πιέξειν εἰς ταῦτόν καὶ συνάγειν διαρρέον ἀπόλλυσι τὸ περιλαμβανόμενον, οὕτω τῶν παθητῶν καὶ μεταβλητῶν ἕκαστου τὴν ἄγαν ἐνάργειαν ὁ λόγος διώκων ἀποσφάλλεται τῇ μὲν εἰς τὸ γιγνόμενον αὐτοῦ, τῇ δ' εἰς τὸ φθειρόμενον, οὐδενὸς λαβέσθαι μένοντος οὐδὲ ὄντος ὄντως δυνάμενος. Ποταμῷ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δις τῷ αὐτῷ, καθ' Ἡράκλειτον, οὐδὲ θνητῆς οὐσίας δις
- 3

II. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

ἄφασθαι κατὰ ἕξιν· ἀλλ' ὀξύτητι καὶ τάχει μεταβο-
σκίδνησι καὶ πάλιν συνάγει, μᾶλλον δὲ οὐδὲ πᾶ-
οὐδὲ ὕστερον, ἀλλ' ἅμα συνίσταται καὶ ἀπολείπει
πρόσεισι καὶ ἔπεισι. ὄθεν οὐδ' εἰς τὸ εἶναι περὶ
τὸ γιγνόμενον αὐτῆς τῷ μηδέποτε λήγειν μηδ' ἴσ-
σθαι τὴν γένεσιν, ἀλλ' ἀπὸ σπέρματος αἰεὶ μεταβι-
λουσαν ἔμβρυον ποιεῖν, εἶτα βρέφος, εἶτα παῖδα, μ-
ράκιον, ἐφεξῆς νεανίσκον, εἶτα ἄνδρα, πρεσβύτ-
γέροντα, τὰς πρώτας φθείρουσαν γενέσεις καὶ ἡλικ-
ταῖς ἐπιγιγνομέναις. ἀλλ' ἡμεῖς ἕνα φοβούμεθα γελοι-
θάνατον, ἤδη τοσοῦτους τεθνηκότες καὶ θνήσκοντι
οὐ γὰρ μόνον, ὡς Ἡράκλειτος ἔλεγε, πυρὸς θάνα-
ἀέρι γένεσις καὶ ἀέρος θάνατος ὕδατι γένεσις, ἀλλ'
σαφέστερον ἐπ' αὐτῶν ἡμῶν· φθείρεται μὲν γὰρ ὁ ἀκμ-
ζων γιγνόμενον γέροντος, ἐφθάρη δ' ὁ νέος εἰς τὸν ἀκμ-
ζοντα καὶ ὁ παῖς εἰς τὸν νέον, εἰς δὲ τὸν παῖδα
νήπιον· ὁ τε χθὲς εἰς τὸν σήμερον τέθνηκεν, ὁ δὲ ἑ-
μερον εἰς τὸν αὔριον ἀποθνήσκει· μένει δὲ οὐδεὶς οἷ-
ἔστιν εἷς, ἀλλὰ γιγνόμεθα πολλοὶ περὶ ἕν φάντασ-
καὶ κοινὸν ἐκμαγεῖον ὕλης περιελαυνομένης καὶ ὁ-
σθαινούσης. ἐπεὶ πῶς οἱ αὐτοὶ μένοντες ἑτέροις χ-
ρομεν νῦν, ἑτέροις πρότερον, τάναντία φιλοῦμεν
μισοῦμεν, καὶ θαυμάζομεν καὶ ψέγομεν, ἄλλοις
χρώμεθα λόγοις, ἄλλοις πάθεσιν, οὐκ εἶδος, οὐ μι-
φήν, οὐ διάνοιαν ἔτι τὴν αὐτὴν ἔχοντες; οὔτε γ-
ἄνευ μεταβολῆς ἕτερα πάσχειν εἰκὸς οὔτε μεταβάλλ-
ὁ αὐτὸς ἔστιν· εἰ δ' ὁ αὐτὸς οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἔστι
ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ μεταβάλλει γιγνόμενος ἕτερος
ἑτέρου. ψεύδεται δ' ἢ αἰσθησις ἀγνοία τοῦ ὄν-
εἶναι τὸ φαινόμενον.

Τί οὖν ὄντως ὄν ἐστι; τὸ αἰδίου καὶ ἀγένητον ;

ἄφθαρτον, ᾧ χρόνος μεταβολὴν οὐδὲ εἰς ἐπάγει. ἔστιν ὁ θεός, χρόν φάναι, καὶ ἔστι κατ' οὐδένα χρόνον, ἀλλὰ κατὰ τὸν αἰῶνα τὸν ἀκίνητον καὶ ἄχρονον καὶ ἀνέγκλιτον καὶ οὐ πρότερον οὐδὲν ἔστιν οὐδ' ὕστερον, οὐδὲ μέλλον οὐδὲ παρωχημένον, οὐδὲ πρεσβύτερον οὐδὲ νεώτερον· ἀλλ' εἰς ᾧ ἐνὶ τῷ νῦν τὸ αἰεὶ πεπληρωκε, καὶ μόνον ἔστι τὸ κατὰ τοῦτον ὄντως ὄν, οὐ γεγονὸς οὐδ' ἐσόμενον, οὐδ' ἀρξάμενον οὐδὲ παυσόμενον. οὕτως οὖν αὐτὸ δεῖ σεβομένους ἀσπάζεσθαι καὶ προσαγορεύειν, ἢ καὶ νῆ Δία, ὡς ἐνιοὶ τῶν παλαιῶν, 'εἶ ἔν'. οὐ γὰρ πολλὰ τὸ θεῖόν ἔστιν, ὡς ἡμῶν ἕκαστος ἐκ μυρίων διαφορῶν ἐν πάθεσι γιγνομένων ἄθροισμα παντοδαπὸν καὶ πανηγυρικῶς μεμειγμένον· ἀλλ' ἐν εἶναι δεῖ τὸ ὄν, ὥσπερ ὄν τὸ ἔν. ἢ δ' ἑτερότης, διαφορὰ τοῦ ὄντος, εἰς γένεσιν ἐξίσταται τοῦ μὴ ὄντος. ὄθεν εὖ καὶ τὸ πρῶτον ἔχει τῷ θεῷ τῶν ὀνομάτων

8 καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον. Ἀπόλλων μὲν γὰρ οἶον ἀρνούμενος τὰ πολλὰ καὶ τὸ πλῆθος ἀποφάσκων ἔστιν· Ἰήιος δέ, ὡς εἰς καὶ μόνος· Φοῖβον δὲ δήπου τὸ καθαρὸν καὶ ἀγνὸν οἱ παλαιοὶ πᾶν ὀνόμαζον, ὡς ἔτι Θεσσαλοὶ τοὺς ἱερέας ἐν ταῖς ἀποφράσιν ἡμέραις αὐτοὺς ἐφ' ἑαυτῶν ἔξω διατριβοντας, οἶμαι, φοιβονομεῖσθαι λέγουσι. τὸ δὲ ἐν εἰλικρινὲς καὶ καθαρὸν· ἑτέρου γὰρ μεῖξει πρὸς ἕτερον ὁ μiasμός, ὡς πού καὶ

1141 Ὅμηρος ἐλέφαντά τινα φοινισσόμενον βαφῆ μιαίνεσθαι φησι· καὶ τὰ μειγνύμενα τῶν χρωμάτων οἱ βαφεῖς 'φθειρεσθαι' καὶ 'φθορὰν' τὴν μεῖξιν ὀνομάζουσιν. οὐκ οὖν ἐν τε εἶναι καὶ ἄκρατον αἰεὶ τῷ ἀφθάρτῳ καὶ καθαρῷ προσήκει.

9 Ἀλλὰ γε τῷ 'Εἶ' τὸ 'Γνωθὶ σεαυτὸν' εἰσὶ πῶς ἀντικεισθαι καὶ τρόπον τινὰ πάλιν συνάδειν. τὸ μὲν

γὰρ ἐκπλήξει καὶ σεβασμῶ πρὸς τὸν θεὸν ὡς ὄντα διαπαντὸς ἀναπεφώνηται, τὸ δ' ὑπόμνησίς ἐστι τῶ θνητῶ τῆς περὶ αὐτὸν φύσεως καὶ ἀσθενείας.

III. Πάν ὁ μέγας τέθνηκεν.

(Plutarch. de defectu orac. 17.)

(Heracleo, Philippus, Demetrius cum aliis personae sunt dialogi. — Subiunctum est c. 18 de insulis geniorum et heroum ad Britanniam sitis.)

Πρὸς ταῦτα τοῦ Ἡρακλέωνος σιωπῇ διανοουμένου τι πρὸς αὐτὸν Φίλιππος· 'Ἀλλὰ φαύλους μὲν', ἔφη, 'δαίμονας οὐκ Ἐμπεδοκλῆς μόνον, ᾧ Ἡρακλέων, ἀπέλιπεν, ἀλλὰ καὶ Πλάτων καὶ Ξενοκράτης καὶ Χρύσιππος· ἔτι δὲ Δημόκριτος, εὐχόμενος εὐλόγων εἰδώλων τυγχάνειν, δῆλος ἦν ἕτερα δυστράπελα καὶ μοχθηρὰς γιγνώσκων ἔχοντα προαιρέσεις τινὰς καὶ ὁρμὰς. περὶ δὲ θανάτου τῶν τοιούτων ἀκήκοα λόγον ἀνδρὸς οὐκ ἄφρονος οὐδ' ἀλαζόνος. Αἰμιλιανοῦ γὰρ τοῦ ῥήτορος, οὗ καὶ ὑμῶν ἔνιοι διακηκόασιν, Ἐπιθέσης ἦν πατήρ, ἐμὸς πολίτης καὶ διδάσκαλος γραμματικῶν· οὗτος ἔφη ποτὲ πλέων εἰς Ἰταλίαν ἐπιβῆναι νεῶς ἐμπορικὰ χρήματα καὶ συχνοὺς ἐπιβάτας ἀγούσης· ἑσπέρας δὲ ἤδη περὶ τὰς Ἐχινάδας νήσους ἀποσβῆναι τὸ πνεῦμα, καὶ τὴν ναῦν διαφορομένην πλησίον γενέσθαι Παξῶν· ἐρηγορέναι δὲ τοὺς πλείστους, πολλοὺς δὲ καὶ πίνειν ἔτι δεδειπνηκότας· ἐξαίφνης δὲ φωνὴν ἀπὸ τῆς νήσου τῶν Παξῶν ἀκουσθῆναι Θαμοῦν τινος βοῆ καλοῦντος, ὥστε θαυμάζειν. ὁ δὲ Θαμοῦς Αἰγύπτιος ἦν κυβερνήτης, οὐδὲ τῶν ἐμπλεόντων γνώριμος πολλοῖς ἀπ' ὀνόματος. δις μὲν οὖν κληθέντα σιωπήσαι, τὸ δὲ τρίτον ὑπακοῦσαι τῶ καλοῦντι· κἀκεῖνον ἐπιτείναντα τὴν

φωνήν εἰπεῖν, ὅτι “Ὅταν γένη κατὰ τὸ Παλῶδες,
 3 ἀπάγγελον, ὅτι Πὰν ὁ μέγας τέθνηκε.” τοῦτ’ ἀκού-
 σαντας ὁ Ἐπιθέσης ἔφη πάντας ἐκπλαγῆναι, καὶ δι-
 δόντας ἑαυτοῖς λόγον, εἴτε ποιῆσαι βέλτιον εἴη τὸ
 προστεταγμένον εἴτε μὴ πολυπραγμονεῖν, ἀλλ’ ἔαν, οὕτω
 γινῶναι τὸν Θαμοῦν, ἐὰν μὲν ἦ πνεῦμα, παραπλεῖν
 ἡσυχίαν ἔχοντα, νηνεμίας δὲ καὶ γαλήνης περὶ τὸν
 τόπον γενομένης ἀνειπεῖν ὃ ἤκουσεν. ὥς οὖν ἐγένετο
 κατὰ τὸ Παλῶδες, οὔτε πνεύματος ὄντος οὔτε κλύδω-
 νος, ἐκ πρύμνης βλέποντα τὸν Θαμοῦν πρὸς τὴν γῆν
 εἰπεῖν, ὥσπερ ἤκουσεν, ὅτι ὁ μέγας Πὰν τέθνηκεν.
 οὐ φθῆναι δὲ παυσάμενον αὐτόν, καὶ γενέσθαι μέγαν
 οὐχ ἑνός, ἀλλὰ πολλῶν στεναγμὸν ἅμα θαυμασμῶ με-
 4 μειγμένον. οἷα δὲ πολλῶν ἀνθρώπων παρόντων, ταχὺ
 τὸν λόγον ἐν Ῥώμῃ σκεδασθῆναι, καὶ τὸν Θαμοῦν
 γενέσθαι μετάπεμπτον ὑπὸ Τιβερίου Καίσαρος. οὕτω
 δὲ πιστεῦσαι τῷ λόγῳ τὸν Τιβέριον, ὥστε διαπυνθά-
 νεσθαι καὶ ζητεῖν περὶ τοῦ Πανός· εἰκάζειν δὲ τοὺς
 περὶ αὐτὸν φιλολόγους συχνοὺς ὄντας τὸν ἐξ Ἑρμοῦ
 καὶ Πηνελόπης γεγεννημένον. ὁ μὲν οὖν Φίλιππος
 εἶχε καὶ τῶν παρόντων ἐνίους μάρτυρας Αἰμιλιανοῦ
 τοῦ γέροντος ἀκηκοότας.

5 Ὁ δὲ Δημήτριος ἔφη τῶν περὶ τὴν Βρεττανίαν
 νήσων εἶναι πολλὰς ἐρήμους σποράδας, ὧν ἐνίας δαι-
 μόνων καὶ ἡρώων ὀνομάζεσθαι· πλεῦσαι δὲ αὐτὸς
 ἱστορίας καὶ θέας ἔνεκα πομπῆ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν
 ἔγγιστα κειμένην τῶν ἐρήμων, ἔχουσαν οὐ πολλοὺς
 ἐποικοῦντας, ἱεροὺς δὲ καὶ ἀσύλους πάντας ὑπὸ τῶν
 Βρεττανῶν ὄντας· ἀφικομένου δ’ αὐτοῦ νεωστὶ σύγ-
 χυσιν μεγάλην περὶ τὸν ἀέρα καὶ διοσημείας πολλὰς
 γενέσθαι καὶ πνεύματα καταρραγῆναι καὶ πεσεῖν προη-

στήρας. ἐπεὶ δ' ἐλώφησε, λέγειν τοὺς νησιώτας, ὅτι τῶν κρεισσόνων τινὸς ἐκλειψίς γέγονεν. ὥς γὰρ λύχνος ἀναπτόμενος, φάναι, δεινὸν οὐδὲν ἔχει, σβεννύμενος δὲ πολλοῖς λυπηρὸς ἐστίν, οὕτως αἱ μεγάλαι ψυχαὶ τὰς μὲν ἀναλάμψεις εὐμενεῖς καὶ ἀλύπους ἔχουσιν, αἱ δὲ σβέσεις αὐτῶν καὶ φθοραὶ πολλάκις μὲν, ὥς νυκί, πνεύματα καὶ ζάλας τρέφουσι, πολλάκις δὲ λοιμικοῖς πάθεισι τὸν ἀέρα φαρμάττουσιν. ἐκεῖ μέντοι μίαν εἶναι νῆσον, ἐν ἧ τὸν Κρόνον καθείρχθαι φρουρούμενον ὑπὸ τοῦ Βριάρεω καθεύδοντα· δεσμὸν γὰρ αὐτῷ τὸν ὕπνον μεμηχανῆσθαι, πολλοὺς δὲ περὶ αὐτὸν εἶναι δαίμονας ὀπαδοὺς καὶ θεράποντας.

IV. Athenienses quanta religione res sacras coluerint
 quantaque severitate in homines sacrilegos
 atque impios usi sint.

a. Ἡ βασιλιννα.

[Demosth.] LIX 72—83.

Ex archontibus unus (ἄρχων βασιλεύς) deorum cultui sacrisque praeerat, cui duo aderant administri (πάρεδροι). eius uxor (βασιλιννα), quae cum alia sacra faceret tum Anthesteriis vice sponsae Bacchi fungeretur eademque matronas nuptialium administras (γεραραί) sacramento adigeret, ut lege esset nupta civisque Attica, sanctum erat; quod ne neglegeretur, senatus cavebat Areopagitarum.

Collocavit autem Stephanus maritus Neaerae, eius quae oratione nostra de civitate usurpata accusatur, filiam uxoris suae spuriam Theogeni Atheniensi, cui munus regis sacrificuli sorte obvenerat.

Τὴν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι, εἰς τοσοῦτον ὕβρεως καὶ ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος οὕτως καὶ Νέαιρα αὐτῆί, ὥστε μὴ ἀγαπᾶν εἰ ἔφασκον αὐτὴν ἀστὴν εἶναι, ἀλλὰ κατιδόντες Θεογένην Κοθωκίδην

λαχόντα βασιλέα, ἄνθρωπον εὐγενῆ μὲν, πένητα δὲ καὶ ἄπειρον πραγμάτων, συμπαραγενόμενος αὐτῷ δοκιμαζομένῳ καὶ συνευπορήσας ἀναλωμάτων, ὅτ' εἰσῆει εἰς τὴν ἀρχήν, Στέφανος οὕτως, καὶ ὑπελθὼν καὶ τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ πριάμενος πάρεδρος γενόμενος, δίδωσι τὴν ἄνθρωπον ταύτην γυναῖκα, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ ἑγγυᾶ Στέφανος οὕτως ὡς αὐτοῦ θυγατέρα οὖσαν· οὕτω πολὺ τῶν νόμων καὶ ὑμῶν κατεφρόνησεν. καὶ αὕτη ἡ γυνὴ ὑμῖν ἔθηκε τὰ ἄρρητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ εἶδεν, ἃ οὐ προσῆκεν αὐτὴν ὄραν ξένην οὖσαν, καὶ τοιαύτη οὖσα εἰσῆλθεν, οἳ οὐδεὶς ἄλλος Ἀθηναίων τοσοῦτων ὄντων εἰσέρχεται, ἀλλ' ἢ ἡ τοῦ βασιλέως γυνή, ἐξώρκωσέ τε τὰς γεραρὰς τὰς ὑπηρετούσας τοῖς ἱεροῖς, ἐξεδόθη δὲ τῷ Διονύσῳ γυνή, ἔπραξε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τὰ πάτρια τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, πολλὰ καὶ ἅγια καὶ ἀπόρρητα. ἃ δὲ μηδ' ἀκοῦσαι πᾶσιν οἷόν τ' ἐστί, πῶς ποιῆσαι γε τῇ ἐπιτυχούσῃ εὐσεβῶς ἔχει, ἄλλως τε καὶ τοιαύτη γυναικί;

Βούλομαι δ' ὑμῖν ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἐνωθῆν διηγήσασθαι καθ' ἕναστος, ἵνα μᾶλλον ἐπιμέλειαν ποιήσησθε τῆς τιμωρίας καὶ εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων τὴν ψῆφον οἴσετε, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐλαβείας, τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἡσεβημένων ποιούμενοι καὶ κολάζοντες τοὺς ἡδικηκότας. τὸ γὰρ ἀρχαῖον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυναστεία ἐν τῇ πόλει ἦν καὶ ἡ βασιλεία τῶν αἰεὶ ὑπερεχόντων διὰ τὸ αὐτόχθονας εἶναι, τὰς δὲ θυσίας ἀπάσας ὁ βασιλεὺς ἔθηκε, καὶ τὰς σεμνοτάτας καὶ ἄρρητους ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐποίει, εἰκότως, βασίλισσα οὖσα. ἐπειδὴ δὲ Θεσεὺς συνώκισεν αὐτοὺς καὶ δημοκρατίαν ἐποίησε καὶ ἡ πόλις πολυάνθρωπος ἐγένετο, τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν

ἤττον ὁ δῆμος ἤφειτο ἐκ προκρίτων κατ' ἀνδραγαθίαν χειροτονῶν, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθεντο ἀστὴν εἶναι καὶ μὴ ἐπιμεμειγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ παρθένον γαμεῖν, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύηται τὰ ἔργητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τὰ νομιζόμενα γίννηται τοῖς θεοῖς εὐσεβῶς καὶ μηδὲν καταλύηται μηδὲ καινοτομήται. καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ λιθίνῃ ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸν βωμὸν ἐν Λίμναις (καὶ αὕτη ἡ στήλη ἔτι καὶ νῦν ἔστηκεν, ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα), μαρτυρίαν ποιούμενος ὁ δῆμος ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ εὐσεβείας πρὸς τὸν θεὸν καὶ παρακαταθήκην καταλείπων τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὅτι τὴν γε θεῷ γυναῖκα δοθησομένην καὶ ποιήσουσαν τὰ ἱερὰ τοιαύτην ἀξιοῦμεν εἶναι. καὶ διὰ ταῦτ' ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου καὶ ἀγιωτάτῳ ἐν Λίμναις ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα· ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ἀνοίγεται, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός. ὑπὲρ τοίνυν ἀγίων καὶ σεμνῶν ἱερῶν, ὧν οἱ πρόγονοι ὑμῶν οὕτως καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθησαν, ἄξιον καὶ ὑμᾶς σπουδάσαι, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἀσελγῶς μὲν καταφρονοῦντας τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, ἀναιδῶς δ' ἠσεβηκότας εἰς τοὺς θεοὺς ἄξιον τιμωρήσασθαι δυοῖν ἔνεκα, ἵνα οὕτοί τε τῶν ἠδικημένων δίκην δῶσιν οἳ τ' ἄλλοι πρόνοιαν ποιῶνται καὶ φοβῶνται μηδὲν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὴν πόλιν ἀμαρτάνειν.

Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν ἱεροκῆρυκα καλέσαι, ὃς ἵπηρεται τῇ τοῦ βασιλέως γυναικί, ὅταν ἐξορκοῖ τὰς γεγραμὰς ἐν κανοῖς πρὸς τῷ βωμῷ, πρὶν ἄπτεσθαι τῶν ἱερῶν, ἵνα καὶ τοῦ ὄρκου καὶ τῶν λεγομένων ἀκού-

σητε, ὅσ' οἶόν τ' ἐστὶν ἀκούειν, καὶ εἰδῆτε ὡς σεμνὰ καὶ ἄγρια καὶ ἀρχαῖα τὰ νόμιμά ἐστιν. (Iuris iurandi verba leguntur.)

Τοῦ μὲν ὅρκου τοίνυν καὶ τῶν νομιζομένων πατριῶν, ὅσ' οἶόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν, ἀκηκόατε, καὶ ὡς ἦν Στέφανος ἠγγύησε τῷ Θεογένει γυναῖκα βασιλεύοντι ὡς αὐτοῦ οὔσαν θυγατέρα, αὕτη ἐκόισε τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἐξώρκου τὰς γεραράς, καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς ταῖς ὁρώσαις τὰ ἱερὰ ταῦθ' οἶόν τ' ἐστὶ λέγειν πρὸς ἄλλον οὐδένα. φέρε δὴ καὶ μαρτυρίαν παράσχωμαι ὑμῖν, δι' ἀπορρήτου μὲν γεγενημένην, ὅμως δὲ αὐτοῖς τοῖς πεπραγμένοις ἐπιδείξω φανεράν οὔσαν αὐτὴν καὶ ἀληθῆ. ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἀνέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον οἱ ἐννέα ἄρχοντες ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις, εὐθύς ἢ βουλὴ ἢ ἐν Ἄρειῳ πάγῳ, ὥσπερ καὶ τίλλα πολλοῦ ἀξία ἐστὶ τῇ πόλει περὶ εὐσεβείαν, ἐξήτει τὴν γυναῖκα ταύτην τοῦ Θεογένους, ἣτις ἦν, καὶ ἐξήλεγε καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο καὶ ἐξημίον τὸν Θεογένην, ὅσα κυρία ἐστίν, ἐν ἀπορρήτῳ δὲ καὶ διὰ κοσμιότητος· οὐ γὰρ ἀντοκράτορές εἰσιν, ὡς ἂν βούλωνται, Ἀθηναίων τινὰ κολάσαι. γενομένων δὲ λόγων καὶ χαλεπῶς φερούσης τῆς ἐν Ἄρειῳ πάγῳ βουλῆς καὶ ζημιούσης τὸν Θεογένην, ὅτι τοιαύτην ἔλαβε γυναῖκα καὶ ταύτην εἶασε ποιῆσαι τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρηθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως, εἰδεῖθ' ὁ Θεογένης ἰκετεύων καὶ ἀντιβολῶν, λέγων ὅτι οὐκ ἤδει Νεαίρας αὐτὴν οὔσαν θυγατέρα, ἀλλ' ἐξαπατηθεῖν ὑπὸ Στεφάνου, ὡς αὐτοῦ θυγατέρα οὔσαν αὐτὴν λαμβάνων γνησίαν κατὰ τὸν νόμον, καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν ἑαυτοῦ τοῦτον πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν ἀρχήν, ὡς εὖνον ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν

αὐτῶ. 'ὅτι δὲ' ἔφη 'οὐ ψεύδομαι, μεγάλῳ τεκμηρίῳ 1
καὶ περιφανεῖ ἐπιδείξω ὑμῖν· τὴν γὰρ ἄνθρωπον ἀπο-
πέμψω ἐκ τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι Στεφάνου θυγά-
τηρ, ἀλλὰ Νεαίρας. κἂν μὲν ταῦτα ποιήσω, ἤδη πιστοὶ
ὑμῖν ἔστωσαν οἱ λόγοι οἱ κατ' ἐμοῦ λεγόμενοι, ὅτι ἐξη-
πατήθην· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω, τότε ἤδη με κολάζετε ὡς
πονηρὸν ὄντα καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἠσεβηκότα.' ὑπο- 1
σχομένου δὲ ταῦτα τοῦ Θεογένους καὶ δεομένου, ἅμα
μὲν καὶ ἐλέησας αὐτὸν ἢ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλή διὰ
τὴν ἀκακίαν τοῦ τρόπου, ἅμα δὲ καὶ ἐξηπατήσθαι τῇ
ἀληθείᾳ ἠγουμένη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, ἐπέσχευ. ὡς δὲ
κατέβη ἐξ Ἀρείου πάγου ὁ Θεογένης, εὐθύς τὴν τε ἄν-
θρωπον τὴν ταυτησί Νεαίρας θυγατέρ' ἐκβάλλει ἐκ
τῆς οἰκίας, τὸν τε Στέφανον τὸν ἐξαπατήσαντ' αὐτὸν
τουτοῦ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ συνεδρίου. καὶ οὕτως
ἐπαύσανθ' οἱ Ἀρειοπαγῖται κρίνοντες τὸν Θεογένην καὶ
ὀργιζόμενοι αὐτῶ καὶ συγγνώμην εἶχον ἐξαπατηθέντι.

b. Homines impii civitate arcendi sunt.

[Lys.] VI 4—20.

Andocides orator cum anno a. Chr. 415 in periculum her-
mocopidarum implicatus se suosque propinquos indicio suo
liberasset nihilo minus decreto Isotimidis, quo omnibus qui in
religionem peccassent, sacris foroque interdictum erat, e patria
expulsus anno 402 Athenas revertit, sed a. 399 a Cephisio,
Epichare, Meleto in ius postulatus est, quod contra decretum
illud mysteriis interfuisset (cf. fasc. IV 26). primas accusatoris
partes Cephisius egit; ex deuterologia Meleti vel Epicharis
noster locus sumptus est. — ad § 11 cf. Diod. XIII 6: (anno 415)
Διαγόρας ὁ κληθεὶς ἄθεος διαβολῆς τυχὼν ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ φο-
βηθεὶς τὸν δῆμον ἐφυγεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῶ
ἀνελόντι Διαγόραν ἀργυρίου τάλαντον ἐπεκήρυξαν.

Φέρε, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῶος ἀπαλλαγῇ δι' 1
ἡμᾶς ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν

νέα ἀρχόντων καὶ λάχη βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ
 ὧν καὶ θυσίας θύσει καὶ εὐχὰς εὐξεται κατὰ τὰ
 τρια, τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδ' Ἐλευσινίῳ, τὰ δ' ἐν τῷ
 ευσίνι ἱερῷ, καὶ τῆς ἐορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις,
 ὡς ἂν μηδεὶς ἀδικῆ μηδ' ἀσεβῆ περὶ τὰ ἱερά; καὶ
 ἅπαντας γνώμην οἴεσθε ἕξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφικνου-
 νους, ἐπειδὴν ἴδωσι τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ καὶ ἀνα-
 ησθῶσι πάντα τὰ ἡσεβημέν' αὐτῷ, ἢ τοὺς ἄλλους
 ἄλλους, οἳ ἕνεκα ταύτης τῆς ἐορτῆς ἤξουσιν ἢ θύειν
 ταύτην τὴν πανήγυριν βουλόμενοι ἢ θεωρεῖν; οὐδὲ
 ῥ' ἀγνώσῃ ὁ Ἄνδοκίδης οὔτε τοὺς ἕξω οὔτε τοὺς ἐν-
 δε διὰ τὰ ἡσεβημένα. ἀναγκαίως γὰρ ἔχει ἀπὸ τῶν
 λυ διαφερόντων ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν ἔργων τοὺς
 κήσαντας γινώσκεσθαι. ὥστε μὰ τὸν Δί' οὐ βράδιόν
 τιν ὑμῖν οὐδὲν χαρισαμένοις αὐτῷ παρὰ τὸ δίκαιον
 θεῖν τοὺς Ἕλληνας. νῦν οὖν ὑμῖν ἐν ἀνάγκῃ ἐστὶ
 υλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ἄν-
 ες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν θ' ὑμῖν ἐστὶν ἕμα τοῖς
 νόμοις τοῖς πατέροις καὶ Ἄνδοκίδῃ χρῆσθαι, ἀλλὰ
 οἷν θάτερον, ἢ τοὺς νόμους ἕξαλειπτέον ἐστὶν ἢ
 ἀλλακτέον τοῦ ἀνδρός.

Εἰς τοσοῦτον δὲ τόλμης ἀφίεται, ὥστε καὶ λέγει
 ῥὶ τοῦ νόμου, ὡς καθήρηται ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος
 ἢ ἕξεσθαι αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς
 ἱερά. καίτοι Περικλέα ποτὲ φασὶ παραινέσαι ὑμῖν
 ῥὶ τῶν ἀσεβούντων, μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμ-
 νοῖς περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς
 ἡμολπίδαι ἐξηγοῦνται, οὓς οὐδεὶς πῶ κύριος ἐγένετο
 θελεῖν οὐδ' ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν, οὐδ' αὐτὸν τὸν
 ἄντ' Ἰσασιν ἠγείσθαι γὰρ ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον
 εἰς ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς διδόναι δίκην.

Ἄνδοκίδης δὲ τοσοῦτον καταπεφρόνηκε τῶν θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμωρεῖν, ὥστε πρὶν ἢ ἐπιδεδημηκένα δέκα ἡμέρας ἐν τῇ πόλει προσεκαλέσατο δίκην ἀσεβεία πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔλαχε καίπερ πεποιηκώς, ἃ οὐτος πεποίηκε περὶ τοὺς θεούς, καὶ ἵνα μᾶλλον πρόσχητε τὸν νοῦν, φάσκων τὸν Ἄρχιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῶον. ὁ δ' Ἄρχιππος ἦντι δίκει· ἢ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὄλον εἶναι καμῆδὲν παθεῖν ὧν περ οἱ ἄλλοι Ἑρμαί· ὁμοῦς μέντοι ἵν μὴ ὑπὸ τούτου τοιοῦτου ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοῦ ἀργύριον ἀπηλλάγη. καίτοι ὀπόθ' οὗτος παρ' ἑτέρο ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν, ἢ που ἑτέρους γε παρ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστίν.

Ἄλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτῆς τὰ ἔσχατ πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμι ὄντες μεθέξουσι. καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογήσεται ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων κατηγορήσει. τοὺς μὲν οὖν ἕλλου οἱ ἐπιτάξαντες καταδέξασθαι ἀδικοῦσι, καὶ τοῦ αὐτο ἀσεβήματος αἰτιοί εἰσιν. ὑμεῖς οὖν μὴ βούλεσθ' εἰ ὑμᾶς τὴν αἰτίαν ταύτην περιτρέψαι, ἔξδον τὸν ἀδικοῦντ κολάσασιν ἀπηλλάχθαι. ἔπειτα δ' ἐκείνοι μὲν ἀρνοῦντα τὰ μεμνημένα, οὗτος δ' ὁμολογεῖ ποιῆσαι. καίτοι κα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ δικαστηρίῳ, ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δ ἀμφισβητῆ, ἐλέγχεται καὶ ἀπολύεται οὐδὲν δόξας ἀδικεῖν. οὐκουν ὁμοίαν χρῆ γνώμην ἔχειν περὶ τε τῷ ἀρνούμενων καὶ περὶ τῶν ὁμολογούντων. δεινὸν δ μοι δοκεῖ εἶναι· ἂν μὲν τις ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, αὐτὸς μὲν κατ τοὺς νόμους φεύξεται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν, κα ἐὰν κατῆ, ἐνδειχθεὶς θανάτῳ ζημιωθήσεται· ἐὰν δ

τις ταῦτά ταῦτ' ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, οὐδ' αὐτῶν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν ἢ εἰσιόντα τιμωρήσεσθε; καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν ἐστὶν ἐπιμελεῖσθαι, ὑφ' ὧν καὶ εὖ καὶ κακῶς δυνήσεσθε

11 πάσχειν. φασὶ δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τὰ ἐνθάδ' ἀσεβήματ' ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν ἐξείργειν. ὑμεῖς δ' αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες περὶ ἐλάττονος ποιείσθε τὰ παρ' ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ ὑμέτερα. τοσοῦτο δ' οὗτος Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος γεγένηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρι' ἱερά καὶ ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δὲ ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει ὀργίζεσθαι οὖν χρή, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἀλλότριόν ἐστὶν ἀμάρτημα, τὸ δ' οἰ-

12 κείον. καὶ μὴ οὖς μὲν ἔχειτ' ἀδικοῦντας ἀφίετε, τοὺς δὲ φεύγοντας ζητεῖτε συλλαμβάνειν, ἐπικηρύττοντες τάλαντον ἀργυρίου δώσειν τῷ ἀπάγοντι ἢ ἀποκτείναντι. εἰ δὲ μὴ, δόξετε τοῖς Ἑλλησι κομπάζειν μᾶλλον ἢ τι-

13 μωρεῖσθαι βούλεσθαι. ἐπεδείξατο δὲ καὶ τοῖς Ἑλλησιν, ὅτι θεοὺς οὐ νομίζει. οὐ γὰρ ὡς δεδιῶς τὰ πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαρρῶν, ναυκληρία ἐπιθέμενος τὴν θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵν' ἀφικόμενος εἰς τὰ ἀμαρτήματα ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δοίῃ δίκην.

14 ἐλπίζω μὲν οὖν αὐτόν καὶ δώσειν δίκην, θαυμάσιον δ' οὐδὲν ἂν μοι γένοιτο. οὐδὲ γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει, ἀλλ' αὕτη μὲν ἐστὶν ἀνθρωπίνη δίκη. πολλαχόθεν δὲ ἔχω τεκμαιρόμενος εἰκάζειν, ὁρῶν καὶ ἑτέρους ἠσεβηκότας χρόνῳ δεδωκότας δίκην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων ἀμαρτήματα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κινδύνους ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν, ὥστε πολλοὺς ἤδη ἐπιθυμῆσαι

τελευτήσαντας τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. ὁ δὲ θεὸς τέλος
τούτων λυμηνάμενος τῷ βίῳ θάνατον ἐπέθηκε.

c. Severitatis iudicium Atheniensium exempla.

(Demosth. XXI 175—183)

Probole (προβολή, προβάλλεσθαι) erat ea actionis forma, qua de causa, priusquam ad iudicem veniret, a populo praeiudicium quoddam (καταχειροτονεῖν) petebatur; adhibebatur autem imprimis de delictis inter sacra ac festa commissis. ita Demosthenes Midiam per probolen postulavit, quod choregus Dionysiis anni Ol. 107, 2 (a. Chr. 350) ab eo verberatus erat.

Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 1
ἴδωσαν ἤδη καταχειροτονήσαντος τοῦ δήμου περὶ τὴν
ἑορτὴν ἀδικεῖν ὑμεῖς κατεγνώκατ', εἰπεῖν καὶ δεῖξαι,
τί πεποιηκότες αὐτῶν ἐνιοὶ τίνος ὀργῆς τετυχήκασι
παρ' ὑμῶν, ἵνα ταῦτα πρὸς τὰ τούτῳ πεπραγμέν'
ἀντιδῆτε. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα πρώτης τῆς τελευ-
ταίας γεγονυίας μνησθῶ καταγνώσεως, περὶ τὰ μυσ-
τηρί' ἀδικεῖν Εὐάνδρου κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος
τοῦ Θεσπιῶς, προβαλλομένου Μενίππου, Καρὸς τίνος
ἀνθρώπου. ἔστι δ' ὁ αὐτὸς νόμος τῷδε τῷ περὶ τῶν
Διονυσίων ὁ περὶ τῶν μυστηρίων, κάκιστος ὕστερος
τοῦδ' ἐτέθη. τί οὖν ποιήσαντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 2
κατεχειροτονήσατε τοῦ Εὐάνδρου, τοῦτ' ἀκούσατε. ὅτι
δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ
ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτόν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις
ἐπιδημοῦντος ἐπελάβετο. κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ
ταῦτα, καὶ οὐδ' ὅτιοῦν ἄλλο προσῆν, εἰσελθόντα δ' εἰς
τὸ δικαστήριον ἠβούλεσθε μὲν θανάτῳ ζημιῶσαι, τοῦ
δὲ προβαλλομένου πεισθέντος τὴν δίκην τε πᾶσαν
ἀφεῖναι ἠναγκάσαι' αὐτόν, ἣν ἤρῃκει πρότερον (ἣν δὲ
δυοῖν αὐτῆ ταλάντων), καὶ προσετιμήσατε τὰς βλάβας,

3 ὃς ἐπὶ τῇ χειρότονίᾳ μένων ἐλογίζεσθ' ἑαυτῷ γεγε-
 νῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ἄνθρωπος. εἷς μὲν οὗτος ἐξ ἰδίου
 πράγματος, οὐδεμιᾶς ὕβρεως προσούσης, ὑπὲρ αὐτοῦ
 τοῦ παραβῆναι τὸν νόμον τοσαύτην ἔδωκε δίκην. εἰ-
 κότως· τοῦτο γὰρ ἐστ' ὃ φυλάττειν ὑμᾶς δεῖ, τοὺς
 νόμους, τὸν ὄρκον· ταῦτ' ἔχεσθ' ὑμεῖς οἱ δικάζοντες
 ἀεὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὡσπερ εἰ παρακαταθήκην, ἣν ἄπα-
 σιν, ὅσοι μετὰ τοῦ δικαίου πρὸς ὑμᾶς ἔρχονται, σῶν
 4 ὑπάρχειν δεῖ. ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν ὑμῖν περὶ
 τὰ Διονύσια, καὶ κατεχειροτονήσατ' αὐτοῦ παρεδρευ-
 οντος ἄρχοντι τῷ νῦν, ὅτι θεῶν τινὸς καταλαμβάνου-
 τος ἦψατ', ἐξείργων ἐκ τοῦ θεάτρου· ἦν δ' οὗτος ὁ
 5 τοῦ βελτίστου πατρὸς Χαρικλείδου, τοῦ ἄρχαντος. καὶ
 ΟΙ. 104,² μέγα γ' ὑμῖν τοῦτ' ἐδόκει δίκαιον ἔχειν ὁ προβαλλό-
 α. Chr. 363/2 μενος λέγειν· 'εἰ κατελάμβανον, ἄνθρωπε, θεῶν, εἰ μὴ
 τοῖς κηρύγμασιν, ὡς σύ με φῆς, ἐπειθόμην, τίνος ἐκ
 τῶν νόμων εἶ κύριος καὶ ὁ ἄρχων αὐτός; τοῖς ὑπηρέ-
 ταις ἐξείργειν εἶπεν, οὐκ αὐτὸς τύπτειν. οὐδ' οὔτω
 πείθομαι· ἐπιβολὴν ἐπιβαλεῖν, πάντα πλὴν αὐτὸς ἄψα-
 σθαι τῇ χειρί· πολλὰ γὰρ πρὸ τοῦ μὴ τὸ σῶμ' ἕκα-
 στον ὑβρίζεσθαι πεποιθήκασιν οἱ νόμοι.' ταῦτ' ἔλεγε
 μὲν ἐκεῖνος, ἐχειροτονήσατε δ' ὑμεῖς· οὐ μὴν εἰσῆλθεν
 εἰς τὸ δικαστήριον οὗτος, ἀλλ' ἔτελεύτησε πρότερον.
 6 ἑτέρου τοίνυν ὃ τε δῆμος ἅπας κατεχειροτόνησεν ἀδι-
 κεῖν περὶ τὴν ἑορτήν, καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντ' ἀπεκτείνατε
 τοῦτον, Κτησικλέα, ὅτι σκῦτος ἔχων ἐπόμενε, καὶ
 τούτῳ μεθύων ἐπάταξέ τιν' ἐχθρὸν ὑπάρχονθ' αὐτῷ·
 ἐδόκει γὰρ ὕβρει καὶ οὐκ οἴνω τύπτειν, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ
 τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν ἀδικεῖν
 7 ὡς δούλοις χρώμενος τοῖς ἐλευθέροις. ἀπάντων τοίνυν,
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτων, ὧν ὁ μὲν ὧν εἶλεν ἀπο-

στάς [§ 2], ὁ δὲ καὶ θανάτῳ ζημιωθεὶς φαίνεται, πολλῶ δεινότερ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν εἶναι φήσειαν τὰ Μειδία πεπραγμένα· οὔτε γὰρ πομπεύων οὔτε δίκην ἤρηκώς οὔτε παρεδρεύων οὔτ' ἄλλην σκῆψιν ἔχων οὔδεμίαν πλὴν ὕβριν τοιαῦτα πεποίηκεν οἷ' οὐδεὶς ἐκείνων. καὶ τούτους μὲν ἐάσω. ἀλλὰ Πύρρον, ὃ ἄνδρες Ἀθη- 8 ναῖοι, τὸν Ἐτεοβουτάδην, ἐνδειχθέντα δικάζειν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ ζημιῶσαί τινες ᾤοντο χρῆναι, καὶ τέθνηκεν ἀλοῦς παρ' ὑμῖν· καίτοι τοῦτο τὸ λῆμμα δι' ἐνδειαν, οὐ δι' ὕβριν λαμβάνειν ἐπεχείρησεν ἐκεῖνος. καὶ πολλοὺς ἂν ἑτέρους ἔχοιμι λέγειν, ὧν οἱ μὲν τεθναῖσιν, οἱ δ' ἠτιμωμένοι διὰ πολλῶ τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα. ὑμεῖς, ὃ ἄνδρες Ἀθη- ναῖοι, Σμίκρῳ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε καὶ Σκίτωνι τοσοῦτων ἑτέρων, δόξασι παράνομα γράφειν, καὶ οὔτε παιδιά οὔτε φίλους οὔτε συγγενεῖς οὔθ' ὄντινοῦν ἠλεήσατε τῶν παρόντων ἐκείνοις. μὴ τοίνυν, ἂν μὲν 9 εἴπη τις παράνομ', οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε, ἐὰν δὲ ποιῇ, μὴ λέγη, πράως διάκεισθε. οὐδὲν γὰρ ῥῆμ' οὐδ' ὄνομ' οὕτως ἐστὶ τοῖς πολλοῖς ὑμῶν χαλεπόν, ὡς ὅσ' ὑβρίζων τις τὸν ἐντυχόνθ' ὑμῶν διαπράττεται. μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐτῶν δεῖγμα τοιοῦτον ἐξευέγκητ', ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἄρ' ὑμεῖς, ἂν μὲν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβηθ' ὀτιοῦν ἀδικοῦντα, οὔτ' ἐλεήσετ' οὔτ' ἀφήσετ', ἀλλ' ἀποκτενεῖτ' ἢ ἀτιμώσετε, ἂν δὲ πλούσιος ὢν τις ὑβρίζη, συγγνώμην ἔξετε. μὴ δῆτ'· οὐ γὰρ δίκαιον· ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε.

d. Criminis ἀσεβείας (de sacro oleae trunco) refutatio.

(Lys. VII 4—29.)

Is qui causam dicit a Nicomacho calumniatore quodam adulescentulo ad Areopagum ἀσεβείας postulatus est, quod in fundo suo oleam publicam sacramque (μορία) vel eius truncum saepto munitum (σηκός) effodisset. fundum illum antea possederat Pisander, is qui cum Phrynicho aliisque Ol. 92, 1 (411) rei publicae formam mutavit. cuius bona Phrynicho ab Apollodoro interfecto pristinoque rei publicae statu renovato publicata sunt.

- 1 Ἦν μὲν τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δημευθέντων δὲ τῶν ἐκείνου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς δωρειὰν παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγῳ δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντικλέους
- 2 εἰρήνης οὔσης ἐωνούμην. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐμὸν ἔργον ἀποδείξαι, ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ' ἐλάα οὔτε σηκὸς ἐνῆν ἐν αὐτῷ. νομίζω γὰρ τοῦ μὲν προτέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πάλαι ἐνῆσαν μυρία, οὐκ ἂν δικαίως ζημιοῦσθαι· εἰ γὰρ μὴ δι' ἡμᾶς εἰσιν ἠφανισμένοι, οὐδὲν προσήκει περὶ τῶν ἀλλοτριῶν
- 3 ἀμαρτημάτων ὡς ἀδικοῦντας κινδυνεύειν. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ὁ πόλεμος καὶ ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται καὶ τὰ μὲν πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ τῶν φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν τῇ πόλει γεγενημένων συμφορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην διδοίην; ἄλλως τε καὶ ὅτι τὸ χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ δημευθὲν ἄπρακτον ἦν πλεῖν
- 4 ἢ τρί' ἔτη. οὐ θαυμαστὸν δ' εἰ τότε τὰς μορίας ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν φυλάττειν ἠδυνάμεθα. ἐπίστασθε δέ, ὦ βουλή, ὅσοι μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθε, πόλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δασέ

ὄντα ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλάαις, ὧν νῦν τὰ πόλλ' ἐκ-
κέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ τῶν αὐτῶν καὶ
ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημένων οὐκ ἀξι-
οὔτε παρ' αὐτῶν, ἐτέρων ἐκκοψάντων, δίκην λαμβάνειν.
καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωργοῦντας 5
τῆς αἰτίας ἀφίετε, ἣ που χρὴ τοὺς γ' ἐν τῇ εἰρήνῃ
πριαμένους ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.

Ἄλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγε-
νημένων πόλλ' ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα·
ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε ^{Ol. 94, 1}
γενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου ^{a. Chr. 404/3}
ἄρχοντος· ὃς δὴ ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτ' ἰδίαν ἐλάαν 6
οὔτε μορίαν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δ' ἔτει
Δημήτριος οὕτωσιν εἰργάσατο· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλκίᾳ
Ἀντισθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε· μετὰ
ταῦτα τρί' ἔτη ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Καί
μοι δεῦρ' ἴτε μάρτυρες. (Testimonia leguntur.)

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωργῶ. 7
φησὶ δ' ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηκὸν ^{Ol. 95, 3}
ὑπ' ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρό- ^{a. Chr. 397/6}
τερον ἐργαζόμενοι καὶ πόλλ' ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθω-
μένοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς ἄν
τις φανερωτέρως ἐξελέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον;
οὐ γὰρ οἶόν θ', ἃ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον
ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι 8
με φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἄν εἰκῆ
καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτουσιν ἄν, ἠγούμενος μᾶλ-
λον εὐλογεῖσθαι ἢ ὧς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ἄν
ὑμᾶς βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν,
ἴν' ἠγῆσθέ με σκοπεῖν ἄν, εἴπερ τοιούτοις ἐργοῖς ἐπε-

d. Criminis ἀσεβείας (de sacro oleae trunco) refutatio.

(Lys. VII 4—29.)

Is qui causam dicit a Nicomacho calumniatore quodam adulescentulo ad Areopagum ἀσεβείας postulatus est, quod in fundo suo oleam publicam sacramque (μορία) vel eius truncum saepto munitum (σηκός) effodisset. fundum illum antea possederat Pisander, is qui cum Phrynicho aliisque Ol. 92, 1 (411) rei publicae formam mutavit. cuius bona Phrynicho ab Apollodoro interfecto pristinoque rei publicae statu renovato publicata sunt.

- 1 Ἦν μὲν τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δημευθέντων δὲ τῶν ἐκείνου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς δωρειὰν παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγω δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντικλέους
- 2 εἰρήνης οὔσης ἐωνούμην. ἠγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐμὸν ἔργον ἀποδείξαι, ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ' ἐλάα οὔτε σηκὸς ἐνῆν ἐν αὐτῷ. νομίζω γὰρ τοῦ μὲν προτέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πάλαι ἐνῆσαν μυρία, οὐκ ἂν δικαίως ζημιοῦσθαι· εἰ γὰρ μὴ δι' ἡμᾶς εἰσιν ἠφανισμένοι, οὐδὲν προσήκει περὶ τῶν ἀλλοτρίων
- 3 ἀμαρτημάτων ὡς ἀδικοῦντας κινδυνεύειν. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ὁ πόλεμος καὶ ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται καὶ τὰ μὲν πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ τῶν φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν τῇ πόλει γεγενημένων συμφορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην διδοίην; ἄλλως τε καὶ ὅτι τὸ χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ δημευθὲν ἀπρακτὸν ἦν πλεῖν
- 4 ἢ τρί' ἔτη. οὐ θαυμαστὸν δ' εἰ τότε τὰς μορίας ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν φυλάττειν ἠδυνάμεθα. ἐπίστασθε δέ, ὦ βουλή, ὅσοι μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθε, πόλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δασέ

ὄντα ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλάαις, ὧν νῦν τὰ πόλλ' κέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ τῶν αὐτῶν ἢ ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημένων οὐκ ἂ οὔτε παρ' αὐτῶν, ἐτέρων ἐκκοψάντων, δίκην λαμβάνει καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωργοὺν τῆς αἰτίας ἀφίστε, ἢ που χρὴ τοὺς γ' ἐν τῇ εἰρῇ πριαμένους ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.

Ἄλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γενημένων πόλλ' ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημὴ ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέγενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθιοδῶς ἄρχοντος· ὃς δὴ ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτ' ἰδίαν ἐλοοὔτε μορίαν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δ' ἐ Δημήτριος οὕτως εἰργάσατο· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἄλ· Ἄντισθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε· μετὰ ταῦτα τρί' ἔτη ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Ἰμοι δεῦρ' ἴτε μάρτυρες. (Testimonia leguntur.)

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωρῶφθαι δ' ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηῦν' ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πῖτερον ἐργαζόμενοι καὶ πόλλ' ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθόμενοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς τις φανερωτέως ἐξελέγξει ψευδόμενον τὸν κατήγορον ὃ γὰρ οἶόν θ', ἂ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὃ με φάσκειεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰ καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτου ἂν, ἠγούμενος μῖλον εὐλογεῖσθαι ἢ ὡς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ὑμᾶς βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν ἢ ἠγῆσθαι με σκοπεῖν ἂν, εἰπερ τοιοῦτοις ἔργοις ἐ

γῆναι γενέσθαι. καὶ τούτου μὲν οὐ θαυμάζω· οὐ
 ἔρ δήπου συκοφαντῶν ἅμα τοιούτων γε λόγων ἀπο-
 ῆσει καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν αὐτὴν
 νύτῳ γνώμην ἔχειν. ἐπίστασθε γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ
 οὐλλὰς μορίας οὐσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς
 οἰς χωρίοις, ἃς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πολὺ ἦν ἀσφαλέ-
 τερον καὶ ἀφανίσει καὶ ἐπεργάσασθαι, ὅσπερ ἦττον
 ἢ ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν ἐμελλε δῆλον ἔσεσθαι. νῦν
 ἢ οὕτως αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, ὅσπερ καὶ τὴν
 ατρίδα καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἡγούμενος περὶ ἀμφο-
 ῆρων τούτων εἶναι μοι τὸν κίνδυνον. αὐτοὺς τοίνυν
 μᾶς τούτων μάρτυρας παρέξομαι, ἐπιμελουμένους μὲν
 ἰάστον μηνός, γνώμονας δὲ πέμποντας καθ' ἕκαστον
 ναυτόν· ὧν οὐδεὶς πάποτ' ἐξημῖώσέ μ' ὡς ἐργαζόμε-
 νον τὰ περὶ τὰς μορίας χωρία. καίτοι οὐ δήπου τὰς
 ἐν μικρὰς ζημίας οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς
 ἢ περὶ τοῦ σώματος κινδύνους οὕτω περὶ οὐδενὸς
 γοῦμαι· καὶ τὰς μὲν πολλὰς ἐλάσας, εἰς ἃς ἐξῆν μάλ-
 λον ἐξαμαρτάνειν, οὕτω θεραπεύων φαίνομαι, τὴν δὲ
 ορίαν, ἣν οὐχ οἶόν τ' ἦν λαθεῖν ἐξορύξαντα, ὡς
 φανίζων νυνὶ κρίνομαι· πρότερον δὲ μοι κρεῖττον ἦν,
 βουλή, δημοκρατίας οὐσης παρανομεῖν ἢ ἐπὶ τῶν
 μάκοντα; καὶ οὐ λέγω ὡς τότε δυνάμενος ἢ ὡς νῦν
 ἀβεβλημένος, ἀλλ' ὡς τῷ βουλομένῳ τότε μᾶλλον
 ἦν ἀδικεῖν ἢ νυνί. ἐγὼ τοίνυν οὐδ' ἐν ἐκείνῳ τῷ
 ῥόνῳ οὔτε τοιοῦτον οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν κακὸν ποιήσας
 ἀνήσομαι. πῶς δ' ἂν, εἰ μὴ πάντων ἀνθρώπων
 ἰαντιῷ κακονούστατος ἦν, ὑμῶν οὕτως ἐπιμελουμένων
 ἢ τούτου τὴν μορίαν ἀφανίζεῖν ἐπεχείρησα τοῦ χω-
 ῖου, ἐν ᾧ δένδρον μὲν οὐδ' ἓν ἐστὶ, μιᾶς δὲ ἐλάσας
 ἡκός, ὡς οὗτός φησιν εἶναι, κυκλόθεν δ' ὁδοὺς περι-

έχει, ἀμφοτέρωθεν δὲ γείτονες περιοικοῦσιν, ἄερκτον
 δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτρόν ἐστιν; ὥστε τίς ἂν ἀπ-
 ετόλμησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχειρήσαι τοιοῦτον
 πρᾶγματι; δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὑμᾶς μὲν, οἷς
 ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν
 μοριῶν ἑλαθὼν ἐπιμελεῖσθαι, μήθ' ὡς ἐπεργαζόμενον
 πώποτε ζημιῶσαι με μήθ' ὡς ἀφανίσαντ' εἰς κίνδυνον
 καταστήσαι, τοῦτον δ', ὃς οὔτε γεωργῶν ἐγγὺς τυγ-
 χάνει οὔτ' ἐπιμελητῆς ἤρημένος οὔθ' ἡλικίαν ἔχων
 εἰδέναι περὶ τῶν τοιούτων, ἀπογράφασθαι με μορίαν
 ἀφανίζειν.

V. Iovis de multis et gravibus officiis suis querimonia.

(Lucian. bis accus. c. 2—3. cf. fasc. II p. 20.)

Ἐγὼ αὐτὸς ὁ πάντων βασιλεὺς καὶ πατὴρ ὄσας μὲν
 ἀηδίας ἀνέχομαι, ὄσα δὲ πρᾶγματα ἔχω πρὸς τοσαύτας
 φροντίδας διηρημένος· ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων
 θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῖν ξυν-
 διαπράττουσι τῆς ἀρχῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐν αὐτοῖς,
 ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄλλα πράττειν καὶ σχεδὸν
 ἀνέφικτα ὑπὸ λεπτότητος· οὐ γὰρ μόνον τὰ κεφάλαια
 ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετοὺς καὶ χαλάζας καὶ πνεύ-
 ματα καὶ ἀστραπὰς, αὐτὸς οἰκονομησάμενος καὶ δια-
 τάξας πέπαυμαι τῶν ἐπὶ μέρους φροντίδων ἀπηλλαγ-
 μένος, ἀλλὰ με δεῖ καὶ ταῦτα μὲν ποιεῖν, ἀποβλέπειν
 δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπανταχῆ καὶ πάντα ἐπι-
 σκοπεῖν ὡσπερ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βουκόλον, τοὺς κλέ-
 ποντας, τοὺς ἐπιορκοῦντας, τοὺς θύοντας, εἴ τις
 ἔσπαισε, πόθεν ἢ κνῖσα καὶ ὁ καπνὸς ἀνέρχεται, τίς
 νοσῶν ἢ πλείων ἐκάλεσε, καὶ τὸ πάντων ἐπικουώτατον,

ὕφ' ἓνα καιρὸν ἐν τε Ὀλυμπίᾳ τῇ ἑκατόμβῃ παρεῖναι
καὶ ἐν Βαβυλῶνι τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν καὶ ἐν
3 Γέταις χαλαζᾶν καὶ ἐν Αἰθίοψιν εὐωχεῖσθαι. τὸ δὲ
μεμψίμοιρον οὐδὲ οὕτω διαφυγεῖν θάδιον, ἀλλὰ πολ-
B 1 λάκις οἱ μὲν ἄλλοι θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ
εὐδουσι παννύχιοι, τὸν Δία δὲ ἐμὲ οὐκ ἔχει νήδυμος
ὑπνος. ἦν γάρ τι καὶ μικρὸν ἐπινυστάξωμεν, ἀληθῆς
εὐθύς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπρονοήτους ἡμᾶς ἀποφαίνων τῶν
ἐπὶ γῆς πραγμάτων, καὶ ὁ κίνδυνος οὐκ εὐκαταφρόνη-
τος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύουσιν αὐτῷ, ἀλλ'
ἀστεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται, ἀκνίσωτοι δὲ
αἱ ἀγνυαί, ἄσπονδοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βω-
μοί, καὶ ὅλως ἄθυτα καὶ ἀκαλλιέρητα πάντα καὶ ὁ
λιμὸς πολὺς.

4 Τοιγαροῦν ὥσπερ οἱ κυβερνῆται ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ
τῆς πρύμνης ἔστηκα τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν,
καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται μεθύοντες εἰ τύχοι ἐγκαθεύ-
δουσιν, ἐγὼ δὲ ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος ὑπὲρ πάντων
μερμηρίζω κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν μόνω τῷ δε-
σπότης εἶναι δοκεῖν τετιμημένος. ὥστε ἠδέως ἂν ἐροί-
μην τοὺς φιλοσόφους, οἱ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμο-
νίζουσιν, ὁπότε καὶ σχολάζειν ἡμᾶς τῷ νέκταρι καὶ τῇ
5 ἀμβροσίᾳ νομίζουσι μυρία ὄσα ἔχοντας πράγματα· ἰδοὺ
γέ τοι ὑπ' ἀσχολίας τοσαύτας ἐώλους δίκας φυλάττομεν
ἀποκειμένας ὑπ' εὐρῶτος ἤδη καὶ ἀραχνίων διεφθα-
μένας, καὶ μάλιστα ὁπόσαι τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας
πρὸς ἀνθρώπους τινὰς ξυνέστησαν, πάνυ παλαιὰς ἐνίας
αὐτῶν. οἱ δὲ κεκράγασιν ἀπανταχόθεν καὶ ἀγανα-
κτοῦσι καὶ τὴν δίκην ἐπιβοῶνται καμὲ τῆς βραδυτῆτος
αἰτιῶνται, ἀγνοοῦντες ὡς οὐκ ὀλιγωρία τὰς κρίσεις
ὑπερημέρους ξυνέβη γενέσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς εὐδαιμο-

νίας, ἣ ξυνεῖναι ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσι· τοῦτο γὰρ τὴν ἀσχολίαν καλοῦσιν.

VI. Athenae omnium artium inventrices.

(Isocr. IV 28—33. 38—50.)

Πρῶτον μὲν, οὐδὲ πρῶτον ἢ φύσις ἡμῶν ἐδεήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη· καὶ γὰρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως ἀντὶ καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει. Δήμητρος γὰρ ἀφικομένης εἰς τὴν χώραν, ὅτ' ἐκλανθήθη τῆς Κόρης ἀρπασθείσης, καὶ πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ οἶόν τ' ἄλλοις ἢ τοῖς μεμνημένοις ἀκούειν, καὶ δούσης δωρεῖας διττάς, αἵπερ μέγιστα τυγχάνουσιν οὔσαι, τοὺς τε καρπούς, οἱ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἰτιοὶ γεγόνασι, καὶ τὴν τελετὴν, ἣς οἱ μετασχόντες περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν, οὕτως ἢ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον θεοφιλῶς ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν, ὥστε κυρία γενομένη τοσοῦτων ἀγαθῶν οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν ἅπασι μετέδωκεν. καὶ τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν καθ' ἕναστος τὸν ἐνιαυτὸν δείκνυμεν, τῶν δὲ συλλήβδην τὰς τε χρείας καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας ἐδίδαξεν. καὶ τούτοις ἀπιστεῖν μικρῶν ἔτι προστεθέντων οὐδεὶς ἂν ἀξιῶσειεν. αἱ μὲν γὰρ πλείσται τῶν πόλεων ὑπόμνημα τῆς παλαιᾶς εὐεργεσίας ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καθ' ἕναστος τὸν ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσι, ταῖς δ' ἐκλειπούσαις πολλάκις ἢ Πυθία προσέταξεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν καὶ ποιεῖν πρὸς τὴν ἡμετέραν τὰ πάτρια. καίτοι περὶ τίνων χρῆ μᾶλλον πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὁ τε

ΣΟΚΡΑΤΗΣ.

λοις τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ; ἴπαντα ταῦτ' ἐάσαντες ἀπὸ τῆς ἰομεν, ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶτοι ὑθὺς οὕτως ὥσπερ νῦν ἔχοντα μικρὸν αὐτοὶ συνεπορίσαντο. νομίζειν ἢ δωρειὰν παρὰ τῶν ἄλλων αὐτοὺς ἐντυχεῖν; οὐ τοὺς ἐννοεῖς καὶ πρῶτους γενομένους καὶ πρῶτους ἐκείνους ὄντας καὶ πρὸς τὰ διακειμένους; καὶ μὴν ὄσην εὐνοεῖν τοὺς τηλικούτων ἀγαθῶν σκεῖν. οὐδεὶς γὰρ ἂν δύναιτο μέγεθος εὐρεῖν, ἥτις ἴση τοῖς

τὰ μέγιστα συνδιέπραξε, τῶν ἄρχῃν μὲν ταύτην ἐποιήσατο καὶ τοῖς δεομένοις εὐρεῖν, ἦν περὶ τῶν ἄλλων καλῶς διοι- ὄν βίον τὸν ἐπὶ τούτοις μόνον καὶ ἀξίως ἔχειν οὕτως ἐπεμελήθη τῶν παρόντων τοῖς ἀνθρώποις θεῶν ἔχομεν ἀλλὰ δι' ἀλλήλους ἄνευ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἀ ταύτην γεγενῆσθαι. παραλα- ῖς ἀνόμως ζῶντας καὶ σποράδην ὑπὸ δυναστειῶν ὑβριζομένους, ἐπολλυμένους, καὶ τούτων τῶν ἄλλων, τῶν μὲν κυρία γενομένη, τοῖς ἄλλοις μήσασα· πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἐπέστησεν. δῆλον δ' ἐκείθεν τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες καὶ

βουλευθέντες μετὰ λόγου καὶ μὴ μετὰ βίας διαλύσασθα τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰ κρίσεις ἐποιήσαντο περὶ αὐτῶν. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς τε πρὸς τὰναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας κατὰς πρὸς ἡδονὴν μεμηχανημένας, τὰς μὲν εὐροῦσα, τὰ δὲ δοκιμάσασα χρῆσθαι τοῖς λοιποῖς παρέδωκεν. τῇ τοίνυν ἄλλην διοίκησιν οὕτω φιλοξένως κατεσκευάσατο καὶ πρὸς ἅπαντας οἰκειῶς, ὥστε καὶ τοῖς χρημάτων δεομένοις καὶ τοῖς ἀπολαῦσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμοῦσιν ἀμφοτέροις ἀρμόττειν καὶ μήτε τοῖς εὐδαιμονοῦσι μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀχρήστῳ ἔχειν ἀλλ' ἑκατέροις αὐτῶν εἶναι παρ' ἡμῖν, τοῖς μὲ ἡδίστας διατριβάς, τοῖς δ' ἀσφαλεστάτην καταφυγῆν ἐτι δὲ τὴν χώραν οὐκ ἀντάρκη κεκτημένων ἐκάστω ἀλλὰ τὰ μὲν ἐλλείπουσαν, τὰ δὲ πλείω τῶν ἱκανῶ φέρουσαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης τὰ μὲν ὅποι χρ διαθέσθαι, τὰ δ' ὁπόθεν εἰσαγαγέσθαι, καὶ ταῦται ταῖς συμφοραῖς ἐπήμυνεν· ἐμπόριον γὰρ ἐν μέσῳ τῇ Ἑλλάδος τὸν Πειραιᾶ κατεσκευάσατο, τοσαύτην ἔχονθ ὑπερβολὴν, ὥσθ' ἂ παρὰ τῶν ἄλλων ἐν παρ' ἐκάστω χαλεπὸν ἐστί λαβεῖν, ταῦθ' ἅπαντα παρ' αὐτῆς ῥᾶδιον εἶναι πορίσασθαι.

Τῶν τοίνυν τὰς πανηγύρεις καταστησάντων δικαίως ἐπαινουμένων, ὅτι τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν παρέδοσαν, ὥσθι σπείσαμένους καὶ τὰς ἐχθρας τὰς ἐνεστηκυίας διαλυσομένους συνελθεῖν εἰς ταῦτόν καὶ μετὰ ταῦτ' εὐχὰς κίθυσίας κοινὰς ποιησαμένους ἀναμνησθῆναι μὲν τῆ συγγενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης, εὐμενεστῶς δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὰς τε παλαιὰς ξενίας ἀνανεώσασθαι κίθινὰς ἐτέρας ποιήσασθαι, καὶ μήτε τοῖς ἰδιώταις μή

- τοῖς διενεγκοῦσι τὴν φύσιν ἀργὸν εἶναι τὴν διατριβὴν, ἀλλ' ἀθροισθέντων τῶν Ἑλλήνων ἐγγενέσθαι τοῖς μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς αὐτῶν εὐτυχίας, τοῖς δὲ θεάσασθαι τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένους, καὶ μηδετέρους ἀθύμως διάγειν, ἀλλ' ἑκατέρους ἔχειν, ἐφ' οἷς φιλοτιμηθῶσιν, οἱ μὲν ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς αὐτῶν ἔνεκα πονοῦντας, οἱ δ' ὅταν ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέραν θεωρίαν ἤκουσι, — τοσοῦτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ τὰς συνόδους ἡμῖν γιγνομένων οὐδ' ἐν τού-
- 12 τοῖς ἢ πόλις ἡμῶν ἀπελείφθη. καὶ γὰρ θεάματα πλεῖστα καὶ κάλλιστα κέκτηται, τὰ μὲν ταῖς δαπάναις ὑπερβάλλοντα, τὰ δὲ κατὰ τὰς τέχνας εὐδοκιμοῦντα, τὰ δ' ἀμφοτέροις τούτοις διαφέροντα· καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσφικνουμένων ὡς ἡμᾶς τοσοῦτόν ἐστιν, ὥστ' εἴ τι ἐν τῷ πλησιάζειν ἀλλήλοις ἀγαθόν ἐστι, καὶ τοῦθ' ὑπ' αὐτῆς περιειληφθαι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας εὐρεῖν πιστοτάτας καὶ συνουσίαις ἐντυχεῖν παντοδαπώταταις μάλιστα παρ' ἡμῖν ἐστιν, ἔτι δ' ἀγῶνας ἰδεῖν μὴ μόνον τάχους καὶ δώμης ἀλλὰ καὶ λόγων καὶ γνώμης καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων, καὶ τούτων ἄθλα μέ-
- 13 γιστα. πρὸς γὰρ οἷς αὐτὴ τίθησι, καὶ τοὺς ἄλλους διδόναι συναναπείδει· τὰ γὰρ ὑφ' ἡμῶν κριθέντα τοσαύτην λαμβάνει δόξαν, ὥστε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶσθαι. χωρὶς δὲ τούτων αἱ μὲν ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσθαι ταχέως διελύθησαν, ἢ δ' ἡμετέρα πόλις ἅπαντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἀφικνουμένοις πανηγυρίς ἐστιν.
- 14 Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἢ πάντα ταῦτα συνεξεῦρε καὶ συγκατεσκεύασε καὶ πρὸς τε τὰς πράξεις ἡμᾶς ἐπαίδευσεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράννε καὶ τῶν συμφορῶν τὰς τε δι' ἀμαθίαν καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γιγνομένας

διείλε καὶ τὰς μὲν φυλάξασθαι, τὰς δὲ καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν, ἢ πόλις ἡμῶν κατέδειξε καὶ λόγους ἐτίμησεν, ὧν πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δ' ἐπισταμένοις φθονοῦσι, συνειδυῖα μὲν, ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἀπάντων τῶν ζώων ἴδιον ἔφουμεν ἔχοντες καὶ διότι τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αὐτῶν διηνέγκαμεν, ὁρῶσα δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις οὕτω ταραχώδεις οὔσας τὰς τύχας, ὥστε πολλάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν καὶ τοὺς ἀνοήτους κατορθοῦν, τῶν δὲ λόγων τῶν καλῶς καὶ τεχνικῶς ἐχόντων οὐ μετὸν τοῖς φάυλοις, ἀλλὰ ψυχῆς εὖ φρονούσης ἔργον ὄντας, καὶ τοὺς τε σοφοὺς καὶ τοὺς ἀμαθεῖς δοκοῦντας εἶναι ταύτῃ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέροντας, ἔτι δὲ τοὺς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθερίως τεθραμμένους ἐκ μὲν ἀνδρίας καὶ πλούτου καὶ τῶν τοιούτων ἀγαθῶν οὐ γινγνωσκομένους, ἐκ δὲ τῶν λεγομένων μάλιστα καταφανεῖς γιννομένους, καὶ τοῦτο σύμβολον τῆς παιδεύσεως ἡμῶν ἐκάστου πιστότατον ἀποδεδειγμένον, καὶ τοὺς λόγῳ καλῶς χρωμένους οὐ μόνον ἐν ταῖς αὐτῶν δυναμένους ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐντίμους ὄντας. τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπεν ἢ πόλις ἡμῶν περὶ τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι γεγόνασιν, καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκε μηκέτι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας.

DIODORVS

Siculus ex oppido Agyrio ortus Caesaris et Augusti aetate floruit. scripsit bibliothecam historicam sive res ab ultima antiquitate usque ad Caesaris aetatem gestas libris quadraginta, quorum dimidia fere pars iniuria temporum perit.

VII. Dioxippi Atheniensis palma et clades.

(XVII c. 100sq.)

1 Ἀλέξανδρος διασωθεὶς ἐκ τοῦ τραύματος καὶ θύ-
 Ol. 113,²σας τοῖς θεοῖς σωτήρια μεγάλας ἐστιάσεις τῶν φίλων
 a. Chr. ἐποιεῖτο. παρὰ δὲ τὸν πότον ἰδιὸν τι συνέβη γενέσθαι
 327 καὶ μνήμης ἄξιον. ἐν γὰρ τοῖς ἐταίροις παραληφθεὶς
 τις Μακεδῶν, ὄνομα Κόραγος, ῥώμη σώματος διαφέ-
 ρων καὶ πολλάκις ἐν ταῖς μάχαις ἠνδραγαθηκῶς, παρ-
 οξυνθεὶς ὑπὸ τῆς μέθης προεκαλέσατο μονομαχῆσαι
 Διώξιππον τὸν Ἀθηναῖον, ἀθλητὴν ἄνδρα καὶ ταῖς
 2 ἐπιφανεστάταις νίκαις ἐστεφανωμένον. τῶν δὲ παρα-
 κεκλημένων ἐπὶ τὸν πότον, ὡς εἰκός, συνεπιλαβομένων
 τῆς φιλοτιμίας καὶ τοῦ μὲν Διώξιππου συγκαταθεμένου,
 τοῦ δὲ βασιλέως ἡμέραν τῆς μάχης τάξαντος, ὡς ὁ τῆς
 μονομαχίας χρόνος ἦκε, πολλαὶ μυριάδες ἀνδρῶν συν-
 3 ἤχθησαν ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ τῶν μὲν Μακεδόνων
 ὁμοειδῶν ὄντων τῷ Κοράγῳ καὶ τοῦ βασιλέως συμ-
 φιλοτιμουμένου, τῶν δὲ Ἑλλήνων τῷ Διώξιππῳ συν-
 αγωνιῶντων, προῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα ὁ μὲν Μακεδῶν
 πολυτελέσιν ὄπλοις κεκοσμημένος, ὁ δ' Ἀθηναῖος γυ-
 4 μνὸς ὑπαληλιμμένος, ἔχων ῥόπαλον σύμμετρον. ἀμφοτέ-
 ρων δὲ τῇ τε τοῦ σώματος ῥώμη καὶ τῇ τῆς ἀλκῆς
 ὑπεροχῇ θαυμαζομένων, οἴονεῖ τις θεομαχία μέλλουσα
 γίνεσθαι προσεδοκῆθη· ὁ μὲν γὰρ Μακεδῶν διὰ τε
 τὴν φύσιν τοῦ σώματος καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ὄπλων

μεγάλην ἐπιφέρων κατάπληξιν Ἄρει παρεμφερῆς ὑπ
 ελαμβάνετο, ὁ δὲ Διώξιππος ὑπερέχων τε τῇ βίῳ
 καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀθλήσεως μελέτην, ἔτι δὲ διὰ τῆ
 περὶ τὸ βόπαλον ἰδιότητα τὴν πρόσοψιν ἠρακλεωτικῆ
 εἶχεν. ὡς δ' ἐπῆγον ἀλλήλοις, ὁ μὲν Μακεδῶν ἐ
 συμμέτρον διαστήματος λόγχην ἠκόντισεν, ὁ δ' ἕτερο
 βραχὺ παρεγκλίνας τὴν ἐπιφερομένην πληγὴν ἐξένευσε
 εἶθ' ὁ μὲν τὴν Μακεδονικὴν σάρισαν προβεβλημένο
 ἐπεπορεύετο, ὁ δ' ἐγγίσαντος αὐτοῦ τῷ βόπαλῳ πατάξα
 τὴν σάρισαν ἀπέθραυσεν. ὁ δὲ θυσὶν ἐλαττώμασι περι
 πεσῶν ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην κατήντησε. μέλ
 λοντος δ' αὐτοῦ σπᾶσθαι τὴν μάχαιραν ἐφθασε προ
 κηδήσας καὶ τῇ μὲν εὐωνύμῳ κατέλαβε τὴν ἔλκουσαι
 τὸ ξίφος χεῖρα, τῇ δ' ἄλλῃ κινήσας ἐκ τῆς βάσεως τὸ
 ἀντίκαλον ὑπέσυρε τὰ σκέλη. ριφέντος δ' ἐπὶ τὴν γῆ
 ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν τράχηλον τῷ ποδὶ καὶ τὸ βόπαλο
 ἀνατεινόμενος ἀνέβλεψε πρὸς τοὺς θεωμένους. ἀνα
 βοήσαντος δὲ τοῦ πλήθους διὰ τε τὸ παράδοξον κα
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνδραγαθίας, ὁ μὲν βασιλεὺς προσ
 ἔταξεν ἀφείναι καὶ τὴν θέαν διαλύσας ἀπηλλάγη δυσ
 φορῶν ἐπὶ τῇ τοῦ Μακεδόνοιο ἡττῇ, ὁ δὲ Διώξιππο
 ἀφείλς τὸν κεπτωκότα καὶ περιβόητον νίκην ἀπενεγκά
 μενος ἀπῆει ταινιούμενος ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων, ὡς κοι
 νὴν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι παρεσχημένος εὐδοξίαν.

Οὐ μὴν ἡ τύχη γε εἶασεν ἐπὶ πολὺν χρόνον και
 χήσασθαι τὸν ἄνδρα τῇ νίκῃ. ὅ τε γὰρ βασιλεὺς
 ἀλλοτριώτερον ἀεὶ διετέθη πρὸς αὐτόν, οἷ τε φίλο
 τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ πάντες οἱ περὶ τὴν αὐτὴν Μακε
 δόνες φθονοῦντες αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ ἐπεισαν μὲν τὸ
 ἐπὶ τῆς διακονίας τεταγμένον ὑποβαλεῖν ὑπὸ τὸ προσ
 κεφάλαιον χρυσοῦν ποτήριον, αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸν ἐξῆ

πότον καταιτιασάμενοι κλοπήν καὶ ποτήριον εὐρηκέναι
 προσποιηθέντες εἰς αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν ἤγαγον τὸν
 9 Διώξιππον. ὁ δὲ θεωρῶν τὴν ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴν
 τῶν Μακεδόνων τότε μὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πότου, μετ'
 ὀλίγον δὲ ἐπὶ τὴν ἰδίαν κατάλυσιν παραγενόμενος καὶ
 γράψας πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴν περὶ τῶν καθ'
 αὐτοῦ μεμηχανημένων ταύτην μὲν ἐνετείλατο τοῖς
 ἰδίοις δοῦναι τῷ βασιλεῖ, αὐτὸν δ' ἐκ τοῦ ζῆν μετέ-
 στησεν, ἀβούλως μὲν εἰς τὴν μονομαχίαν συγκαταβάς,
 πολὺ δ' ἀφρονεστέραν τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν ποιη-
 10 σάμενος. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν καταμεμφομένων αὐτοῦ
 τὴν ἄνοιαν ἐπιπλήττοντες ἔφασαν χαλεπὸν εἶναι δύνα-
 μιν μὲν σώματος ἔχειν μεγάλην, νοῦν δὲ μικρόν. ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν χαλεπῶς ἤνεγκεν ἐπὶ
 τῇ τάνδρὸς τελευτῇ καὶ πολλάκις ἐπεξήτησε τὴν ἀρετὴν
 αὐτοῦ καὶ παρόντι μὲν οὐ χρησάμενος, ἀπόντα δὲ ἐπι-
 ποθήσας ὅτε οὐδὲν ὄφελος, ἔγνω τὴν καλοκαγαθίαν
 τάνδρὸς ἐκ τῆς τῶν διαβαλόντων κακίας.

AELIVS ARISTIDES

anno p. Chr 117 Hadrianis, quod erat Mysiae oppidum, natus cum philosophiae et rhetoricae operam dedisset disciplina Herodis Attici, Aristochlis Pergameni aliorumque sophistarum usus multisque itineribus orbem terrarum perlustrasset, ea quae tum ferebatur eloquentia adeo floruit, ut sibi atque aequalibus Demosthenis laudem videretur aequare; diem obiit anno fere 185 Smyrnae. orationum eius quinque et quinquaginta ad aetatem nostram pervenerunt.

VIII. Rhodus terrae motu deleta deploratur.

(or. XLIII ed. Dind. I 803—808.)

I Τίς ἂν ἔτι σωφρονοίῃ τῆς σχετλίας ἐκείνης μεσημ-
 155 βρίας μνησθεῖς, ἐν ἧ τὸ κακὸν πρῶτον ἤρχετο καὶ

κατήει, ἤνικα εἰστήκει μὲν ἡ θάλαττα παραδοκοῦσα ἰμέλλον, ὥσπερ ἄλλον τινὰ χειμῶνα μέγαν καὶ ἀνήκστον προσδεχομένη, σιγὴν δ' εἶχεν ἅπας ὁ ἀήρ, ὥσπι προσδοκῶν τὸ ἐσόμενον, καὶ ὄρνιθες καὶ πάντα ἡσυχάζον ἐπὶ τῷ μέλλοντι, ὑπέκειτο δ' ἄρα ἡ πόλις τοσούτῳ παθήματι καὶ ἐπὶ ταύτην πᾶς ὁ σεισμὸς ἤρτυετο ὁ δ' ἥλιος τελευταῖα δὴ τότε ἐπέλαμπε τὴν ἑαυτοπόλιν, καὶ παρῆν ἐξαίφνης πάντα ὁμοῦ τὰ θεινὴ ὑπανεχώρει μὲν ἡ θάλαττα καὶ πᾶν ἐψιλοῦτο τῶν λιμένων τὸ ἐντός, ἀνερριπτοῦντο δ' οἰκίαι καὶ μνήμασι ἀνερρήγνυντο, πύργοι δὲ πύργοις ἐνέπιπτον καὶ νεώοικοι τριήρεσι καὶ νεῶ βωμοῖς καὶ ἀναθήματα ἀγάμασι καὶ ἄνδρες ἀνδράσι καὶ πάντα ἀλλήλοις. ἐν δὲ δ' ἀνήρ ἄγκυραν εἰς ἀπόπλουν ἀνήρτητο, μεταστραφεὶ οὐκέτ' εἶχεν ἰδεῖν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐγίννετο πάντα ὁμοῖοι λιμένες ἐπὶ ξηροῦ, ἡ πόλις ἐν κόνει, δρόμοι εὐοικίας ἐκ στενωπῶν, εἰς στενωποὺς ἐξ οἰκιῶν, θάνατκατ' οἰκίας, ἐν ἱεροῖς, ἐν θύραις, ἐν πύλαις. ἔξω μὲν τὰ μνήματα ἀνερρίπτει τοὺς κειμένους, ἐνδον δ' ἐκρίπτοντο οἱ τελευτήσαντες· τῶν δ' ὥσπερ τὰ εὐκτα ἀναθήματα χεῖρες ἐπ' ἄκρων τοίχων, τῶν δὲ πόδες τῶν δ' ἄλλο τι λείψανον ἕωρᾶτο· καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἕκαστα ἐνῆν εἰκάσαι τίνων λείπεται. καὶ οἱ μὲν τῶν ἑαυτῶν φεύγοντες οἰκίας ἐν ταῖς ἐτέρων ἀπώλλυντο οἱ δ' ἐν ταῖς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκπλήξεως μένοντες, οἱ ἐκθέοντες ἐγκαταλαμβανόμενοι, οἱ δ' ἀπολειφθέντες ἡμιθνήτες, οὐκ ἔχοντες ἐξαναδύναι οὐδὲ αὐτοὺς φύσασθαι, κακῶν ἐπιθήκην τὸν λιμὸν προσελάμβανον, κτοσοῦτον κερδαίνοντες, ὅσον γνῶναι τὴν πατρίδα οἱ οὔσαν, ἐπαπώλλυντο. τῶν δὲ διέκρινε τὰ σώματα τύχη, καὶ τὰ μὲν ἡμίσεια εἰσω θυρῶν ἀπείληπτο, τὰ

ἡμίτομα ἔξω προὔκειτο. καὶ τούτοις ἕτερα αὖ προσ-
 ενέπιπτε σώματα, σκεύη, λίθοι, ὃ τι ἑκάστῳ φέρων ὁ
 σεισμὸς ἀνέμειξεν. οἱ μὲν προσεδόκων, οἱ δὲ τοὺς οἰ-
 κείους ἐζήτουν, οἱ δ' οὐκ εἶχον πότερ' αὐτοὺς ἢ τοὺς
 ἑαυτῶν ὀδύρωνται· οἱ δ' ἀπώμωζον τὴν πόλιν, οἱ δ'
 ἐνεπίμπραυτο ὁμοῦ τῶν ὀροφῶν καὶ τῶν ἐστιῶν γενο-
 μένων. οἱ δὲ παῖδας ἐξαρπάζοντες αὐτοὶ κατελαμβά-
 5 νοντο, οἱ δ' ἑαυτοὺς ἐπαπεκτίννουν. οἱ μὲν οὐ πρὸ
 πολλοῦ κληθέντες νυμφίοι ἔκειντο εἰς οὐδὲν καλὸν
 ἄσαντες τὸν ὑμέναιον, οὐ ράδιον γνῶναι πότερον αὐ-
 τοὶ δυστυχεῖς, ἢ ἄς ἠγάγοντο· οἱ δ' ἀπὸ θαλάττης
 ἀναβεβηκότες τὴν πατρώαν ἐστίαν ἀπιστοτέραν τῆς
 θαλάττης εὔρον· οἱ δ' ἐπ' ἀναγωγὴν σπεύδοντες τελευ-
 ταῖα δὴ τότε οἰκοθεν ἀνήγοντο, προκαταδύσης αὐτοῖς
 τῆς πατρίδος.

II Κατεῖχε δ' ὁμοῦ σεισμὸς θαλάττης, νεφέλης κτύπος,
 οἰμωγαί, πάταγος πτωμάτων, γῆς ἐκφυσθήματα. οἶμαι
 γὰρ οὔτε τοὺς ὑπὲρ Αἴγυπτον καταρράκτας οὔτε τὴν
 τῆς ἔξω θαλάττης ραχίαν οὔτε σκηπτοὺς πυρφόρους
 οὔθ' ὅτι πλείστον ἠγεῖ κατ' ἀνθρώπους τῷ τότε εἶναι
 κακῷ καὶ κτύπῳ παραβαλεῖν, ὃς ἐξ ἀπάντων εἰς ἠγεί-
 ρετο συμμιγῆς, τὴν ἀπροσδόκητον καὶ ἄχαριν συναυ-
 λίαν πληρῶν, ἐφ' ἣ Ῥόδος ἐξωρμήκει· συνενήνεκτό τε
 εἰς ταῦτόν νεκροί, βωμοί, στέγαι, κόνις, αἶμα, ἐπιπλα,
 ὀροφοί, θεμέλια, οἰκέται, δεσπότης, μέλη σωμάτων, εἰ-
 2 κόνες, σφαγαί, τάφοι, δεῖπνα. οἱ μὲν ἐν τοῖς σώμασι
 τῶν φιλτάτων σκηνοῦντες ἐλάνθανον ἑαυτούς, οἱ δ'
 ἐζήτουν τὰ λοιπὰ ἑαυτῶν οἱ μὲν πόδας, οἱ δὲ χεῖρας,
 οἱ δ' ὃ τι ἕκαστος ἐπηρώθη τοῦ σώματος, οἱ δὲ καὶ
 συνέθαπτον ταῦτα τοῖς οἰκείοις, οἱ δ' ὑπὸ τῶν ἑκατέ-
 ρωθεν ἐμπεσόντων συσχεθέντες ἠγγχοντο, οἱ δὲ πρό-

VIII. ΑΡΙΣΤΕΙΑΔΗΣ.

τερον καταρύχθησαν ἢ ἀπέθανον· πᾶν δὴ κακῶν
 καὶ ἃ τις μηδεπώποτε ἐπενόησε, τότε πρῶτον εἰσι
 εὔξασθαι δ' οὐκ εἶχον οἱ λοιποὶ πρότερα ὅπως σωθῆ
 ἢ ὅπως ἀποθάνωσι. ποιοὶ ταῦτα κήρυκες ἢ
 ποιηταὶ καταθρηνησοῦσιν ἀξία τῆ φωνῆ; τίς ἄ
 διηγῆσασθαι; ποῖον γὰρ πάθος ὀξύτερον, εἰ δὲ βα
 μακρότερον; ποίαν πόλιν Ἑλληνίδα ἢ βάρβαρο
 τῷ παντὶ χρόνῳ κατέλαβε τοιοῦτον; πυραὶ δ' ἄ
 ἐκάοντο ὁμοίως νύκτα καὶ ἡμέραν, ταῖς πρόσθεν
 μηνίαις ἀντίστροφοὶ. καὶ πρότερον μὲν, ὧ Ζεῦ,
 φονικὰς δίκας ἔξω πυλῶν ἐδικάζετε, ὡς οὐδὲ και
 φίσασθαι θάνατον ἐντὸς τείχους εὐσεβῶς ἔχον
 νυνὶ δ' ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας τοσοῦτων ὄλεθρον ὁ δα
 κατέγνω ἅμα τ' εἰσω πόλεως καὶ σὺν αὐτῇ, καὶ
 τοὺς ἐν αὐτῇ κἀκὼν ἠναγκάζεσθε οἱ λοιποί, καὶ
 ἄβατον τοῖς ἀνδροφόνοις πόλιν ταφὴν τῶν ἀπολι
 νων ἐκάστῳ κατέστησε. καὶ τὰ μὲν πρόσθεν λεγέ
 ταῦτα μυθολογήματα ἦν, ὅτι τήνδε τὴν νῆσον ο
 ὑπὸ τῆ θαλάττῃ καὶ κεκρυμμένην Ἑλλίῳ δῶρον ἀν
 θεοί, τὰ δὲ νῦν εἰς τοῦναντίον περιέστηκε διηγεί
 ὅτι ἦδε ἡ πόλις κατὰ γῆς ἔδν καὶ ἀπῆλθεν ἐξ ἀν
 πων, ὄντος ὑπὲρ γῆς ἡλίου, καὶ ἐπεῖδεν ἥλιος ἐν
 τὰ ἀθέατα θεάματα ἕαντῷ. καὶ Ὅμηρος μὲν πλε
 ἔφη καταχέαι τὸν Δία τῆ νήσῳ καὶ τοῖς περὶ Τλ
 λεμον προγόνοις ὑμῶν, καὶ Πίνδαρος παραλαβὼν
 χρυσὸν νεφέλην ξανθὴν ἐπιστήσαντα. νῦν δ' οἷα
 ἔχει δῶρα ὁ δαίμων, οἷον νέφος ἕστησεν ὑπὲρ
 πόλεως, ὡς ἀνάξια μὲν ἐκείνων τῶν πρότερον, ἀι
 δ' ὑμῶν καὶ τοῦ τῆς πόλεως σχήματος. καὶ νῦν
 παθόν μὲν καὶ Κάσον καὶ ἑλλας νήσους οἴκου
 ἔστιν ἰδεῖν, οὐδὲν ἐχούσας ὅτι εἰκῶσι καὶ παρ

IX. ΠΛΑΤΩΝ

ὕμιν πρὸ τοῦ μικρὸν ἦν, καὶ ἄλλα
 ἅμα λυπρὰ καὶ ἀμφισβητήσιμα. Ῥόδος
 ἀντ' ἐφορῶν Ἦλιε πλήν Ῥόδου, νῦν
 ὅσπερ οἱ τοὺς μύθους λέγοντες, διη-
 ἐπιγιγνομένοις τοὺς παρ' ἡμῶν παρα-
 ποτὲ ἦν καὶ Ῥόδος ἀντιπέρας Καρίας
 γέθει περιφανῆς, καὶ τὸν τόπον δει-
 λύσον καὶ Καμείρου νῦν.

et Phaedrus in ripa Ilisi inter se
 colloquuntur.

dr. p. 227 A—230 E. cf. fasc. II p. 8.)

Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν;
 Ἰυσίου, ὦ Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου
 ς περίπατον ἔξω τείχους. συχνὸν γὰρ
 ἴνον καθήμενος ἐξ ἰωθινοῦ· τῷ δὲ
 ἴρω πειθόμενος Ἀκουμενῶ κατὰ τὰς
 οὐς περιπάτους· φησὶν γὰρ ἀκοπωτέ-
 ν τοῖς δρόμοις.

ἄρ, ὦ ἑταῖρε, λέγει. ἀτὰρ Ἰυσίας ἦν,
 τει.

αρ' Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον
 κία τῇ Μορυχία.

δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἢ δῆλον δι τῶν
 λας εἰστία;

, εἰ σοι σχολή προϊόντι ἀκούειν.

οὐκ ἂν οἶμι με κατὰ Πίνδαρον ἑκαί
 ον πρῶγμα' ποιήσασθαι τὸ σῆν τε καὶ
 ἀκούσαι;

δῆ.

ΣΩ. Λέγοις ἔν.

ΦΑΙ. Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, προσήκουσά γέ σοι ἀκοή. ὁ γάρ τοι λόγος ἦν, περὶ ὃν διατρίβομεν, οὐ οἶδ' ὄντινα τρόπον ἐρωτικός. γέγραφεν γὰρ δὴ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπὸ ἐραστοδὲ, ἀλλ' ἀπὸ δὴ τοῦτο καὶ κεκόμψευται· λέγει γὰρ ὡς χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι.

ΣΩ. Ὡ γυναιὸς, εἶθε γράψαιεν ὡς χρὴ κέρητι μᾶλλον ἢ πλουσίῳ, καὶ πρεσβυτέρῳ ἢ νεωτέρῳ, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοί τε πρόσσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· γὰρ ἂν ἀστείτοι καὶ δημωφελεῖς εἶεν οἱ λόγοι. ἔγωγε οὐν οὕτως ἐπιτεθύμηκα ἀκοῦσαι, ὥστ' ἔὰν βαδίζω ποιῆ τὸν περίπατον Μέγαράδε καὶ κατὰ Ἡρόδικο προσβάς τῷ τείχει πάλιν ἀπίης, οὐ μὴ σου ἀπολειφθῶ.

ΦΑΙ. Πῶς λέγεις, ὦ βέλτιστε Σώκρατες; οἶμι μὲν ἂν Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκα δεινότατος ὢν τῶν νῦν γράφειν, ταῦτα ἰδιώτην ὄντι ἀπομνημονεύσειν ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέω· καὶ τοι ἐβουλόμην γ' ἂν μᾶλλον ἢ μοι πολὺ χρυσίον γε νέσθαι.

ΣΩ. Ὁ Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. ἀλλὰ γὰρ οὐδέτερά ἐστι τούτων· εἰ οἶδα ὅτι Λυσίου λόγον ἀκούων ἐκεῖνος οὐ μόνον ἄπαυσις ἦν, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν τι λέγειν· ὁ δὲ ἐπαύθητο προθύμως. τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἦν ἱκανά, ἀλλὰ τελευτῶν παραλαβὼν τὸ βιβλίον ἂν μάλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει, καὶ τοῦτο δοῦν, ἐξ ἑωθινο καθήμενος, ἀπειπὼν εἰς περίπατον ἦεν, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, νῆ τὸν κύνα, ἐξεπιστάμενος τὸν λόγον, εἰ μὴ πάνυ τι ἦν μακρός. ἐπορεύετο δ' ἐκτὸς τείχους, ἐν μελετῇ. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκοή

ιδὼν μὲν ἤσθη, ὅτι ἔξει τὸν συγκορυβαντιῶνα, καὶ προάγειν ἐκέλευε· δεομένου δὲ λέγειν τοῦ τῶν λόγων ἔραστοῦ, ἐθρόπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν δὲ ἐμελλε, καὶ εἰ μὴ τις ἐκὼν ἀκούοι, βία ἐρεῖ· σὺ οὖν, ὦ Φαίδρε, αὐτοῦ δεήθητι, ὅπερ τάχα πάντως ποιήσει, νῦν ἤδη ποιεῖν.

6 ΦΑΙ. Ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺ κράτιστόν ἐστιν οὕτως ὅπως δύνάμην λέγειν· ὡς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν, πρὶν ἂν εἰπω ἄμῶς γέ πως.

ΣΩ. Πάνυ γάρ σοι ἀληθῆ δοκῶ.

ΦΑΙ. Οὕτωςί τοίνυν ποιήσω. τῷ ὄντι γάρ, ὦ Σώκρατες, παντὸς μᾶλλον τὰ γε φήματα οὐκ ἐξέμαθον· τὴν μὲντοι διάνοιαν σχεδὸν ἀπάντων, οἷς ἐφη διαφέρειν τὰ τοῦ ἐρωήτος ἢ τὰ τοῦ μὴ, ἐν κεφαλαίοις ἐφεξῆς δίειμι, ἀρχάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου.

7 ΣΩ. Δείξας γε πρῶτον, ὦ φιλότης, τί ἔρα ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ. τοπάξω γάρ σε ἔχειν τὸν λόγον αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτό ἐστιν, οὕτωςί διανοοῦ περὶ ἐμοῦ, ὡς ἐγὼ σε πάνυ μὲν φιλῶ, παρόντος δὲ Λυσίου ἐμαντόν σοι ἐμμελετᾶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ἴθι, δείκνυ.

ΦΑΙ. Παῦε. ἐκκέκρονκάς με ἐλπίδος, ὦ Σώκρατες, ἦν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγγυμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγνώμεν;

ΣΩ. Δεῦρ' ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἴλισόν ἴωμεν, εἴτα ὅπου ἂν δόξη ἐν ἡσυχίᾳ καθιζησόμεθα.

8 ΦΑΙ. Εἰς καιρόν, ὡς ἔοικεν, ἀνυπόδητος ὢν ἔτυχον· σὺ μὲν γάρ δὴ ἀεὶ. ῥᾶστον οὖν ἡμῖν κατὰ τὸ ὑδάτιον βρέχουσι τοὺς πόδας ἵεναι, καὶ οὐκ ἀηδές, ἄλλως τε καὶ τήνδε τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας.

αυτ' ΣΩ. Προάγε δή, καὶ σκόπει ἅμα ὅπου καθίζησθή-
 777 π λεθα.

αὐτ' ΦΑΙ. Ὅρας οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον;

αὐτ' ΣΩ. Τί μὴν;

αὐτ' ΦΑΙ. Ἐκεῖ σκιά τ' ἐστὶ καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ
 πόα καθίζεσθαι ἢ ἂν βουλόμεθα κατακλινῆναι.

αὐτ' ΣΩ. Προάγοις ἄν.

αὐτ' ΦΑΙ. Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἐνθένδε μέντοι θ
 ποθὲν ἀπὸ τοῦ Ἴλισοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν
 ἀρπάσαι;

αὐτ' ΣΩ. Λέγεται γάρ.

αὐτ' ΦΑΙ. Ἄρ' οὖν ἐνθένδε; χαρίεντα γοῦν καὶ καθαρά
 6 καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις
 7 παίζειν παρ' αὐτά.

αὐτ' ΣΩ. Οὐκ, ἀλλὰ κάτωθεν ὅσον δύο ἢ τρία στάδια,
 ἢ πρὸς τὸ τῆς Ἄγρας διαβαίνομεν· καὶ πού τις ἐστὶ
 βωμὸς αὐτόθι Βορέου.

αὐτ' ΦΑΙ. Οὐ πάνυ νενόηκα· ἀλλ' εἰπέ πρὸς Διός, ὦ
 Σώκρατες· σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα κείθει ἀληθὲς
 εἶναι;

αὐτ' ΣΩ. Ἄλλ' εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ οἱ σοφοί, οὐκ ἂν 10
 ἄτοκος εἴην· εἶτα σοφιζόμενος φαίην ἂν αὐτὴν πνεῦμα
 Βορέου κατὰ τῶν πλησίον πετρῶν σὺν Φαρμακείᾳ παί-
 ζουσαν ὥσαι, καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν λεχθῆναι ὑπὸ
 τοῦ Βορέου ἀνάρπαστον γεγονέναι. ἐγὼ δέ, ὦ Φαίδρε,
 ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι, λίαν δὲ δει-
 νοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εὐτυχοῦς ἀνδρός, κατ'
 ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ τοῦτο τὸ
 τῶν Ἴπποκενταύρων εἶδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὐθις
 τὸ τῆς Χιμαίρας, καὶ ἐπιρρεῖ δὲ ὄχλος τοιούτων Γορ-
 γόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε

- 11 καὶ ἀτοπία τερατολόγων τινῶν φύσεων· αἷς εἴ τις ἀπιστῶν προσβιβᾷ κατὰ τὸ εἶκὸς ἕκαστον, ἅτε ἀγροίκῳ τινὶ σοφία χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει. ἐμοὶ δὲ πρὸς αὐτὰ οὐδαμῶς ἐστὶ σχολή· τὸ δὲ αἷτιον, ὦ φίλε, τούτου τόδε· οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἑμαυτόν· γελοῖον δὴ μοι φαίνεται, τοῦτο ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἐάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, ὃ νῦν δὴ ἔλεγόν, σκοπῶ οὐ ταῦτα ἀλλὰ ἑμαυτόν, εἴτε τι θηρίον τυγχάνω Τυφῶνος πολυπλοκώτερον καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἀπλούστερον ζῶον, θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτάρ, ὦ ἑταῖρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἄρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἤγες ἡμᾶς:
- ΦΑΙ. Τοῦτο μὲν οὖν αὐτό.

- ΣΩ. Νῆ τὴν Ἥραν, καλὴ γε ἡ καταγωγὴ. ἦ τε γὰρ πλάτανος αὕτη μάλ' ἀμφιλαφῆς τε καὶ ὑψηλὴ, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον, καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἀνθῆς, ὡς ἂν εὐωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον· ἦ τε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ῥεῖ μάλα ψυχροῦ ὕδατος, ὥστε γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι· Νυμφῶν τέ τινων καὶ Ἀχελῷου ἱερὸν ἀπὸ τῶν
- 13 κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. εἰ δ' αὖ βούλει, τὸ εὐπνουν τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητὸν καὶ σφόδρα ἠδύ· θερρινόν τε καὶ λιγυρόν ὑπηχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ἐν ἡρέμα προσάντει ἱκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τὴν κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄριστά σοι ἐξενάγηται, ὦ φίλε Φαίδρε.

ΦΑΙ. Σὺ δέ γε, ὦ θαυμάσιε, ἀτοπώτατός τις φαίνεται. ἀτεχνῶς γάρ, ὃ λέγεις, ξεναγουμένῳ τινὶ καὶ οὐκ

ἐπιχωρίῳ ἔοικας· οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεως οὐτ' εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὐτ' ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἐξίέναι.

ΣΩ. Συγγίγνωσκέ μοι, ὦ ἄριστε. φιλομαθῆς γάρ εἰμι· τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν μ' ἐθέλει διδάσκειν, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον εὐρηκέναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσείοντες ἔγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων ἐν βιβλίοις τὴν τε Ἀττικὴν φαίνει περιιάζειν ἅπασαν καὶ ὅποι ἂν ἄλλοσε βούλη. νῦν οὖν ἐν τῷ παρόντι δεῦρ' ἀφικόμενος ἐγὼ μὲν μοι δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δ' ἐν ὁποίῳ σχήματι οἶει ῥᾶστα ἀναγνώσεσθαι, τοῦθ' ἐλόμενος ἀναγίγνωσκε.

ΦΑΙ. Ἄκουε δὴ.

CLAVDIVS AELIANVS

Praenestinus floruit circa annum p. Chr. 200. quamquam extra Italiae fines vix unquam egressus est, tamen Graecarum litterarum et amantissimus et peritissimus fuit. scripsit variae historiae libros XIV, de animalium natura libros XVII, alia.

X. Describuntur Tempe Thessalica.

(Var. hist. III 1.)

Φέρε οὖν καὶ τὰ καλούμενα Τέμπε τὰ Θεσσαλικὰ διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν· ἔστι δὴ χωρὸς μεταξὺ κείμενος τοῦ τε Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης. ὕψη δὲ ταῦτά ἐστιν ὑπερύψηλα καὶ οἶον ὑπὸ τινος θείας φροντίδος διεσχισμένα καὶ μέσον δέχεται χωρίον, οὗ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα διήκει σταδίους, τό γε μὴν πλάτος τῇ μὲν ἐστὶ πλείθρου, τῇ δὲ καὶ μείζον

2 ὀλίγω. διαρρεῖ δὲ μέσου αὐτοῦ ὁ καλούμενος Πηνειὸς·
 ἐς τοῦτον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συρρέουσι καὶ ἀνα-
 κοινοῦνται τὸ ὕδωρ αὐτῷ καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν
 ἐκεῖνοι μέγαν. διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας καὶ παντο-
 दाπὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα,
 ἀλλὰ φύσεως αὐτόματα ἐς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης,
 3 ὅτε ἐλάμβανε γένεσιν ὁ χῶρος. κιττὸς μὲν γὰρ πολὺς
 καὶ εὖ μάλα λάσιος ἐνακμάζει καὶ τέθηλε καὶ δίκην
 τῶν εὐγενῶν ἀμπέλων κατὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων
 ἀνέρπει καὶ συμπέφυκεν αὐτοῖς, πολλὴ δὲ σμίλαξ πρὸς
 αὐτὸν τὸν πᾶγον ἀνατρέχει καὶ ἐπισκιάζει τὴν πέτραν·
 καὶ ἐκείνη μὲν ὑπολανθάνει, ὁρᾶται δὲ τὸ χλοάζον
 πᾶν, καὶ ἔστιν ὀφθαλμῶν πανήγυρις. ἐν αὐτοῖς δὲ
 τοῖς λείοις καὶ καθειμένοις ἄλση τέ ἐστι ποικίλα καὶ
 ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ᾧρα θέρους καταφυγεῖν ὁδοι-
 πόροις ἡδίστα καταγώγια, ἃ καὶ δίδωσιν ἀσμένως ψυ-
 4 χάσαι. διαρρέουσι δὲ καὶ κρήναι συχναί, καὶ ἐπιρρεῖ
 νάματα ὑδάτων ψυχρῶν καὶ πιεῖν ἡδίστων. λέγεται
 δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν εἶναι
 5 καὶ ἐς ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. κατάδουσι δὲ
 καὶ ὄρνιθες ἄλλος ἄλλη διεσπαρμένοι, καὶ μάλιστα οἱ
 μουσικοί, καὶ ἐστιῶσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοὰς καὶ παρα-
 πέμπουσιν ἀπόνως καὶ σὺν ἡδονῇ, διὰ τοῦ μέλους τὸν
 6 κάματον τῶν παριόντων ἀφανίσαντες. παρ' ἐκάτερα
 δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαὶ εἰσιν αἱ προειρημέναι
 καὶ αἱ ἀνάπαυλαι. διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πη-
 νειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σχολῇ καὶ πράως προϊὼν ἐλαίου
 δίκην, πολλὴ δὲ κατ' αὐτοῦ ἡ σκιὰ ἐκ τῶν παραπεφυ-
 κότων δένδρων καὶ τῶν ἐξηρητημένων κλάδων τίκτεται,
 ὥς ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας αὐτὴν προήκουσαν ἀπο-
 στέγειν τὴν ἀκτῖνα καὶ παρέχειν τοῖς πλέουσι πλεῖν

κατὰ ψῦχος. πᾶς δὲ ὁ περίοικος λεῶς συνίασιν ἄλλοι 7
 σὺν ἄλλοις καὶ θύουσι καὶ συνουσίας ποιοῦνται καὶ
 συμπίνουσιν. ἄτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θυόντων
 καὶ τῶν καθαγιζόντων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοῖς βα-
 δίζουσι καὶ τοῖς πλέουσιν ὁσμὰ συμπαρομαρτοῦσιν
 ἡδίσται. οὕτως ἄρα ἢ τιμῇ ἢ διαρκῆς ἢ περὶ τὸ κρεῖτ-
 τον ἐκθεοῖ τὸν τόπον.

Ἐνταῦθά τοί φασι παῖδες Θετταλῶν καὶ τὸν Ἀπόλ- 8
 λωνα τὸν Πύθιον καθήρασθαι κατὰ πρόσταγμα τοῦ
 Διός, ὅτε τὸν Πύθωνα τὸν δράκοντα κατετόξευσεν
 φυλάττοντα τοὺς Δελφούς, τῆς Γῆς ἔτι ἐχούσης τὸ
 μαντεῖον. στεφανωσάμενον οὖν ἐκ ταύτης τῆς δάφνης
 τῆς Τεμπικῆς καὶ λαβόντα κλάδον ἐς τὴν δεξιὰν χεῖρα
 ἐκ τῆς αὐτῆς δάφνης ἐλθεῖν εἰς Δελφοὺς καὶ παρα-
 λαβεῖν τὸ μαντεῖον τὸν Διὸς καὶ Λητοῦς παῖδα. ἔστι 9
 δὲ καὶ βωμὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐστεφανώ-
 σατο καὶ τὸν κλάδον ἀφείλε. καὶ ἔτι καὶ νῦν δι' ἔτους
 ἐνάτου οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι καὶ ἀρχι-
 θέωρον ἓνα σφῶν αὐτῶν. οἱ δὲ παραγενόμενοι καὶ
 μεγαλοπρεπῶς θύσαντες ἐν τοῖς Τέμπεσιν ἀπίασι πάλιν
 στεφάνους ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης διαπλέξαντες, ἀφ'
 ἧσπερ οὖν καὶ τότε ὁ θεὸς ἐστεφανώσατο. καὶ τὴν 10
 ὁδὸν ἐκείνην ἔρχονται, ἢ καλεῖται μὲν Πυθιάς, φέρει
 δὲ διὰ Θετταλίας καὶ Πελασγίας καὶ τῆς Οἴτης καὶ τῆς
 Αἰνιάνων χώρας καὶ τῆς Μηλιέων καὶ Δωριέων καὶ
 Λοκρῶν τῶν Ἑσπερίων. οὗτοι δὲ καὶ παραπέμπουσιν
 αὐτοὺς σὺν αἰδοῖ καὶ τιμῇ οὐδὲν ἦττον ἢπερ οὖν ἐκείνοι,
 οἱ τοὺς ἐξ Ἵπερβορέων τὰ ἱερὰ κομίζοντας τῷ αὐτῷ
 θεῷ τούτῳ τιμῶσι. καὶ μὴν καὶ τοῖς Πυθίοις ἐκ ταύ-
 της τῆς δάφνης τοὺς στεφάνους τοῖς νικῶσι διδόασιν.

DIO

cognomen est Chrysostomo, Prusae in oppido Bithyniae
ntibus nobilissimis natus philosophiae et arti dicendi operam
t. a Vespasiano Romam accitus, expulsus in exsilium a
itiano post magna itinera a Nerva in urbem revocatus
extremam aetatem in patria egit in scribendis occupatus
orationibus, quarum LXXIX exstant.

Lepida vitae agrestis hominumque frugi descriptio.

(or. VII.)

Casa. in quam ab oratore ducimur, prope promuntorium
eae Caphareum est, unde Nauplius pater Palamedis olim
cibus signis naufragium Graecorum ex bello Troiano in
am redeuntium dicitur effecisse (II 7); vicina urbs (I 10)
stus est; insula castaneis (αἱ εὐβοίδες III 7) celebris est.
βασιλεύς dicitur imperator Romanus.

Τόδε μὴν αὐτὸς ἰδὼν, οὐ παρ' ἐτέρων ἀκούσας
ῆσομαι.

Εὐύγχανον μὲν ἀπὸ Χίου περαιούμενος μετὰ τινων
ων ἔξω τῆς θερινῆς ὥρας ἐν μικρῷ παντελῶς ἀκατίῳ.
ᾶνος δὲ γενομένου χαλεπῶς καὶ μόλις διεσώθημεν
; τὰ κοίλα τῆς Εὐβοίας· τὸ μὲν δὴ ἀκάτιον εἰς
γὺν τινα αἰγιαλὸν ὑπὸ τοῖς κρημνοῖς ἐκβαλόντες
κθειραν, αὐτοὶ δὲ ἀπεχώρησαν πρὸς τινὰς πορφυ-
ύφορμουνας ἐπὶ τῇ πλησίον χηλῇ, κάκεινοις συν-
ίξεσθαι διανοοῦντο αὐτοῦ μένοντες. καταλειφθεὶς
μόνος, οὐκ ἔχων εἰς τίνα πόλιν σωθήσομαι, παρὰ
θάλατταν ἄλλως ἐπλανώμενη, εἴ ποὺ τινὰς ἢ παρα-
ντας ἢ ὀρμουνας ἴδοιμι. προεληλυθὼς δὲ συχνὸν
ρώπων μὲν οὐδένα εἴρων· ἐπιτυγχάνω δὲ ἐλάφω
στὶ κατὰ τοῦ κρημοῦ πεπτωκότι παρ' αὐτὴν τὴν
αν, ὑπὸ τῶν κυμάτων παιομένω, φουσᾶντι ἔτι. καὶ
ὀλίγον ἔδοξα ὑλακῆς ἀκούσαι κυνῶν ἄνωθεν μόλις

πως δια τὸν ἤχον τὸν ἀπὸ τῆς θαλάττης. προελθὼν δὲ καὶ προβάς πάνυ χαλεπῶς πρὸς τι ὑψηλὸν τοὺς τε κύνας ὄρω ἠπορημένους καὶ διαθέοντας, ὑφ' ὧν εἶκαζον ἀποβιασθὲν τὸ ζῶον ἀλέσθαι κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον ἄνδρα, κυνηγέτην ἀπὸ τῆς ὄψεως καὶ 3 τῆς στολῆς, τὰ γένεια ὑγιᾶ, κομῶντα οὐ φαύλως οὐδὲ ἀγεννῶς ἐξόπισθεν. καὶ ὃς ἀνηρώτα με· 'Ἄλλ' ἦ, ὦ ξένε, τῆδέ που φεύγοντα ἔλαφον κατενόησας;' κἀγὼ πρὸς αὐτόν· 'Ἐκεῖνος', ἔφην, 'ἐν τῷ κλύδωνι ἦδη'· καὶ ἀγαγὼν ἔδειξα. ἐλκύσας οὖν αὐτὸν ἐκ τῆς θαλάττης τό τε δέρμα ἐξέδειρε μαχαίρα, κάμοῦ συλλαμβάνοντος ὅσον οἶός τε ἦν, καὶ τῶν σκελῶν ἀποτεμῶν τὰ ὀπίσθια ἐκόμιζεν ἅμα τῷ δέρματι. παρεκάλει δὲ κἀμὲ 4 συνακολουθεῖν καὶ συνεστιᾶσθαι τῶν κρεῶν· εἶναι δὲ οὐ μακρὰν τὴν οἴκησιν. "Ἐπειτα ἔωθεν παρ' ἡμῖν', ἔφη, 'κοιμηθεῖς ἤξεις ἐπὶ τὴν θάλατταν, ὡς τά γε νῦν οὐκ ἔστι πλώϊμα. καὶ μὴ τοῦτο', εἶπε, 'φοβηθῆς. βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε καὶ μετὰ πέντε ἡμέρας λῆξαι τὸν ἄνεμον· ἀλλ' οὐ ράδιον', εἶπεν, 'ὅταν οὕτω πιεσθῆ τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τῶν νεφῶν, ὡς γε νῦν κατειλημμένα ὄρας.' ἐγὼ δὲ ἄσμενος ἠκολούθουν· οὐ γὰρ 5 ἐπιβουλευθῆναί ποτε ἔδεισα, οὐδὲν ἔχων ἢ φαῦλον ἱμάτιον. ἦν δὲ σχεδόν τι περὶ τὰ τετταράκοντα στάδια πρὸς τὸ χωρίον. ὡς οὖν ἐβαδίζομεν, διηγείτό μοι κατὰ τὴν ὁδὸν τὰ αὐτοῦ πράγματα καὶ τὸν βίον ὃν ἔζη μετὰ γυναικὸς αὐτοῦ καὶ παιδῶν.

'Ἡμεῖς γάρ', ἔφη, 'δύο ἐσμέν, ὦ ξένε, τὸν αὐτὸν οἰ- 6 κοῦντες τόπον. ἔχομεν δὲ γυναῖκας ἀλλήλων ἀδελφὰς καὶ παῖδας ἐξ αὐτῶν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ζῶμεν δὲ ἀπὸ θήρας ὡς τὸ πολὺ, μικρόν τι τῆς γῆς ἐπεργαζόμενοι. τὸ γὰρ χωρίον οὐκ ἔστιν ἡμέτερον, οὔτε πα-

τροφὸν οὔτε ἡμεῖς ἐκτησάμεθα· ἀλλὰ ἦσαν οἱ πατέρες
 ἡμῶν ἐλεύθεροι μὲν, πένητες δὲ οὐχ ἦττον ἡμῶν, μι-
 σθοῦ βουκόλοι, βοῦς νέμοντες ἀνδρὸς μακαρίου τῶν
 ἐνθένδε τινὸς ἐκ τῆς νήσου, πολλὰς μὲν ἀγέλας καὶ
 ἵππων καὶ βοῶν κεκτημένου, πολλὰς δὲ ποιμένας, πολ-
 λούς δὲ καὶ καλοὺς ἀγρούς, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα χρή-
 7 ματα, σύμπαντα δὲ ταῦτα τὰ ὄρη. οὗ δὲ ἀποθανόντος
 καὶ τῆς οὐσίας δημευθείσης (φασὶ δὲ καὶ αὐτὸν ἀπ-
 ολέσθαι διὰ τὰ χρήματα ὑπὸ τοῦ βασιλέως) τὴν μὲν
 ἀγέλην εὐθὺς ἀπήλασαν, ὥστε κατακόψαι, πρὸς δὲ τῇ
 ἀγέλῃ καὶ τὰ ἡμέτερα ἄττα βοΐδια, καὶ τὸν μισθὸν
 οὐδεὶς ἀποδέδωκε. τότε μὲν δὲ ἐξ ἀνάγκης αὐτοῦ
 κατέμειναν, μάλιστα δ' ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τὸν σταθμὸν
 8 ἐποιοῦντο· τό τε γὰρ χωρίον ἀπόρρουτον, ἐκατέρωθεν
 δὲ φάραγξ βαθεῖα καὶ σύσκιος, καὶ διὰ μέσου ποταμὸς
 οὐ τραχύς, ἀλλ' ὡς ῥᾶστος ἐμβῆναι καὶ βουσί καὶ μό-
 σχοις, τὸ δὲ ὕδωρ πολὺ καὶ καθαρὸν, ἅτε τῆς πηγῆς
 ἐγγὺς ἀναδιδούσης, καὶ πνεῦμα τοῦ θέρους αἰὲ δια-
 πνέον διὰ τῆς φάραγγος· οἳ τε περικείμενοι δρυμοὶ
 μαλακοὶ καὶ κατάρρουτοι, ἦκιστα μὲν οἴστρον τρέφοντες,
 ἦκιστα δὲ ἄλλην τινὰ βλάβην βουσί. πολλοὶ δὲ καὶ
 πάγκαλοι λειμῶνες ὑπὸ ὑψηλοῖς τε καὶ ἀραιοῖς δέν-
 δρεσιν ἀνειμένοι, καὶ πάντα μεστὰ βοτάνης εὐθαλοῦς
 δι' ὅλου τοῦ θέρους, ὥστε μὴ πολὺν πλανᾶσθαι τόπον.
 9 ὧν δὲ ἔνεκα συνήθως ἐκεῖ καθίστασαν τὴν ἀγέλην·
 καὶ σχολὴν ἄγοντες ἀπὸ τῶν βοῶν πρὸς θήραν ἐτρά-
 πησαν, τὸ μὲν αὐτοί, τὸ δὲ καὶ μετὰ κυνῶν. χειμῶνος
 δὲ ἐπελθόντος ἔργον μὲν οὐδὲν ἦν πεφηνὸς αὐτοῖς,
 οὔτε εἰς ἄστνυ καταβάσιν οὔτε εἰς κώμην τινά· φραξά-
 μενοι δὲ τὰς σκηναὺς ἐπιμελέστερον καὶ τὴν αὐλήν
 πυκνοτέραν ποιήσαντες, οὕτω διεγέροντο, καὶ τὸ χω-

ρίον ἐκεῖνο πᾶν εἰργάσαντο, καὶ τῆς θήρας ἡ χειμε-
 ρινὴ ράων ἐγίγνετο. οὕτω δὴ τὸ ἀπ' ἐκείνου διέμειναν,
 οὐδὲν ἔτι προσδεηθέντες ἄλλου βίου. καὶ ἡμῖν συν-
 ἔξευξαν γυναῖκας τοῖς ἀλλήλων υἷεσιν ἐκάτερος τὴν
 αὐτοῦ θυγατέρα. τεθνήκασι δὲ ἀμφοτέροι πέρυσι σχε- 10
 δόν, τὰ μὲν ἔτη πολλὰ λέγοντες ἃ ἐβεβιώκεσαν, ἰσχυ-
 ροὶ δὲ ἔτι καὶ νέοι καὶ γενναῖοι τὰ σώματα. τῶν δὲ
 μητέρων ἡ ἐμὴ περίεστιν. ὁ μὲν οὖν ἕτερος ἡμῶν
 οὐδεπώποτε εἰς πόλιν κατέβη, πεντήκοντα ἔτη γεγονώς·
 ἐγὼ δὲ δις μόνον, ἅπαξ μὲν ἔτι παῖς μετὰ τοῦ πατρός,
 ὀπηνίκα τὴν ἀγέλην εἶχομεν. ὕστερον δὲ ἤκέ τις ἀρ-
 γύριον αἰτῶν, ὥσπερ ἔχοντάς τι, κελεύων ἀκολουθεῖν
 εἰς τὴν πόλιν. ἡμῖν δὲ ἀργύριον μὲν οὐκ ἦν, ἀλλ'
 ἀπωμοσάμην μὴ ἔχειν· εἰ δὲ μή, δεδωκέναι ἄν. ἐξενί-
 σαμεν δὲ αὐτὸν ὡς ἐδυνάμεθα κάλλιστα καὶ δύο ἐλά-
 φεια δέρματα ἐδώκαμεν· κἀγὼ ἠκολούθησα εἰς τὴν
 πόλιν. ἔφη γὰρ ἀνάγκη εἶναι τὸν ἕτερον ἐλθεῖν καὶ
 διδάξαι περὶ τούτων.

Εἶδον οὖν, οἷα καὶ πρότερον, οἰκίας πολλὰς καὶ II
 μεγάλας καὶ τεῖχος ἔξωθεν καρτερόν καὶ οἰκήματά τινα
 ὑψηλὰ καὶ τετράγωνα ἐν τῷ τείχει τοὺς πύργους καὶ
 πλοῖα πολλὰ ὀρμοῦντα, ὥσπερ ἐν λίμνῃ, τῷ λιμένι
 κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν. τοῦτο δὲ ἐνθάδε οὐκ ἔστιν
 οὐδαμοῦ, ὅπου κατηνέχθης· καὶ διὰ τοῦτο αἱ νῆες
 ἀπόλλυνται. ταῦτα οὖν ἐώρων καὶ πολὺν ὄχλον ἐν
 ταύτῳ συνειργμένον καὶ θόρυβον ἀμήχανον καὶ κραυ-
 γήν· ὥστε ἐμοὶ ἐδόκουν πάντες μάχεσθαι ἀλλήλοις.
 ἄγει οὖν με πρὸς τινὰς ἄρχοντας καὶ εἶπε γελῶν· 2
 “Οὗτός ἐστιν, ἐφ' ὃν με ἐπέμψατε. ἔχει δὲ οὐδὲν εἰ
 μή γε τὴν κόμην καὶ σκηνην μάλα ἰσχυρῶν ξύλων.”
 οἱ δὲ ἄρχοντες εἰς τὸ θέατρον ἐβάδιζον, κἀγὼ σὺν

αὐτοῖς. τὸ δὲ θέατρον ἐστὶν ὡσπερ φάραγξ κοῖλον,
 πλὴν οὐ μακρὸν ἐκατέρωθεν, ἀλλὰ στρογγύλον ἐξ ἡμί-
 σους, οὐκ αὐτόματον, ἀλλ' ὠκοδομημένον λίθοις. ἴσως
 δέ μου καταγελαῖς, ὅτι σοι διηγοῦμαι σαφῶς εἰδότε
 3 ταῦτα. πρῶτον μὲν οὖν πολὺν τινα χρόνον ἄλλα τινὰ
 ἔπραττεν ὁ ὄχλος, καὶ ἐβόων ποτὲ μὲν πράως καὶ ἰλα-
 ρῶς πάντες, ἐπαινοῦντές τινας, ποτὲ δὲ σφόδρα ὀργί-
 λως. ἦν δὲ τοῦτο χαλεπὸν τὸ τῆς ὀργῆς αὐτῶν· καὶ
 τοὺς ἀνθρώπους εὐθύς ἐξέπληττον οἷς ἐνέκραγον· ὥστε
 οἱ μὲν αὐτῶν περιτρέχοντες ἐδέοντο, οἱ δὲ τὰ ἱμάτια
 ἐρρίπτουν ὑπὸ τοῦ φόβου. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἄπαξ
 ὀλίγου κατέπεσον ὑπὸ τῆς κραυγῆς, ὡσπερ κλύδωνος
 4 ἐξαίφνης ἢ βροντῆς ἐπιρραγείσης. ἐπεὶ δὲ ἡσυχία ἐγένε-
 νετο, παρήγαγον καμέ. καὶ εἶπέ τις· “Οὗτός ἐστιν,
 ὃ ἄνδρες, τῶν καρπουμένων τὴν δημοσίαν γῆν πολλὰ
 ἔτη οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ πρό-
 τερον, καὶ κατανέμουσι τὰ ἡμέτερα ὄρη καὶ γεωργοῦσι
 καὶ θηρεύουσι καὶ οἰκίας ἐνωκοδομήκασι πολλὰς καὶ
 ἀμπέλους ἐμπεφυτεύκασι καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχουσιν
 ἀγαθὰ, οὔτε τιμὴν καταβαλόντες οὐδενὶ τῆς γῆς οὔτε
 δωρεῖαν παρὰ τοῦ δήμου λαβόντες. ὑπὲρ τίνος γὰρ
 5 ἂν καὶ ἔλαβον; ἔχοντες δὲ τὰ ἡμέτερα καὶ πλουτοῦντες
 οὔτε λειτουργίαν πώποτε ἐλειτούργησαν οὐδεμίαν οὔτε
 μοῖράν τινα ὑποτελοῦσι τῶν γιγνομένων, ἀλλ' ἀτελεῖς
 καὶ ἀλειτούργητοι διατελοῦσιν, ὡσπερ εὐεργέται τῆς
 πόλεως. οἶμαι δέ”, ἔφη, “μηδὲ ἐληλυθέναι πώποτε
 αὐτοὺς ἐνθάδε.” καὶ γὰρ ἀνένευσα. ὁ δὲ ὄχλος ἐγέλασεν,
 ὡς εἶδε. καὶ ὁ λέγων ἐκεῖνος ὠργίσθη ἐπὶ τῷ γέλωτι·
 “Εἰ οὖν”, ἔφη, “δοκεῖ ταῦτα οὕτως, οὐκ ἂν φθάνοιμεν
 ἅπαντες τὰ κοινὰ διαρπάσαντες, οἱ μὲν τὰ χρήματα
 τῆς πόλεως, ὡσπερ ἀμέλει καὶ νῦν ποιοῦσὶ τινες, οἱ

δὲ τὴν χώραν κατανειμάμενοι μὴ πείσαντες ὑμᾶς, ἐὰν ἐπιτρέψητε τοῖς θηρίοις τούτοις προῖκα ἔχειν πλέον ἢ χίλια πλέθρα γῆς τῆς ἀρίστης, ὅθεν ὑμῖν ἔστι τρεῖς χοίνικας Ἀττικὰς σίτου λαμβάνειν κατ' ἄνδρα." ἐγὼ 9 δὲ ἀκούσας ἐγέλασα ὅσον ἐδυνάμην μέγιστον. τὸ δὲ πλῆθος οὐκ ἐγέλων, ὥσπερ πρότερον, ἀλλ' ἐθορύβουν. ὁ δὲ ἄνθρωπος ὁ ῥήτωρ ἐχαλέπαινε καὶ δεινὸν ἐμβλέψας εἰς ἐμὲ εἶπεν. "Ὁρᾶτε τὴν εἰρωνείαν καὶ τὴν ὑβρίν τοῦ καθάρματος, ὡς καταγελαῖ πάνυ θρασέως; ὃν ἀπάγειν ὀλίγου δέω καὶ τὸν κοινωνὸν αὐτοῦ. πυνθάνομαι γὰρ δύο εἶναι τοὺς κορυφαίους τῶν κατειληφόντων ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἐν τοῖς ὄρεσι χώραν. οἶμαι γὰρ αὐτοὺς μηδὲ τῶν ναυαγίων ἀπέχεσθαι τῶν ἐκάστοτε ἐκπιπτόντων, ὑπὲρ αὐτὰς σχεδὸν τι τὰς Καφηρίδας οἰκοῦντας. πόθεν γὰρ οὕτω πολυτελεῖς ἀγρούς, μάλ- 7 λον δὲ ὄλας κώμας κατεσκευάσαντο καὶ τοσοῦτον πλῆθος βοσκημάτων καὶ ζεύγη καὶ ἀνδράποδα; καὶ ὑμεῖς δὲ ἴσως ὁρᾶτε αὐτοῦ τὴν ἐξωμίδα, ὡς φαύλη, καὶ τὸ δέρμα, ὃ ἐλήλυθε δεῦρο ἐναψάμενος τῆς ὑμετέρας ἔνεκεν ἀπάτης, ὡς πτωχὸς δηλονότι καὶ οὐδὲν ἔχων. ἐγὼ μὲν γάρ", ἔφη, "βλέπων αὐτὸν μικροῦ δέδοικα, ὥσπερ οἶμαι τὸν Νάυπλιον ὄρων ἀπὸ τοῦ Καφηρέως ἤκοντα. καὶ γὰρ οἶμαι πυρσεύειν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῖς πλείουσιν, ὅπως ἐκπίπτωσιν εἰς τὰς πέτρας."

Ταῦτα δὲ ἐκείνου λέγοντος καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις 8 ὁ μὲν ὄχλος ἠγριοῦτο· ἐγὼ δὲ ἠπόρουν καὶ ἐδεδοίκειν μὴ τί με ἐργάσωνται κακόν. παρελθὼν δ' ἄλλος τις, ὡς ἐφαίνετο ἐπιεικῆς ἄνθρωπος ἀπὸ τε τῶν λόγων οὗς εἶπε καὶ ἀπὸ τοῦ σχήματος, πρῶτον μὲν ἠξίου σιωπῆσαι τὸ πλῆθος· καὶ ἐσιώπησαν· ἔπειτα εἶπε τῇ φωνῇ πράως, ὅτι οὐδὲν ἀδικοῦσιν οἱ τὴν ἀργὸν τῆς

χώρας ἐργαζόμενοι καὶ κατασκευάζοντες, ἀλλὰ τούναν-
 τίον ἐπαίνου δικαίως ἂν τυγχάνοιεν· καὶ δεῖ μὴ τοῖς
 οἰκοδομοῦσι καὶ φυτεύουσι τὴν δημοσίαν γῆν χαλεπῶς
 9 ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς καταφθείρουσιν. “ἐπεὶ καὶ νῦν”, ἔφη, “ὧ
 ἄνδρες, σχεδὸν τι τὰ δύο μέρη τῆς χώρας ἡμῶν ἔρημά
 ἐστι δι’ ἀμέλειάν τε καὶ ὀλιγανθρωπίαν. οὐκοῦν ἄξιον
 θαυμάσαι τῶν ῥητόρων, ὅτι τοὺς μὲν ἐπὶ τῷ Καφηρεῖ
 φιλεργοῦντας ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Εὐβοίας συκοφαν-
 τοῦσι, τοὺς δὲ τὸ γυμνάσιον γεωργοῦντας καὶ τὴν
 ἀγορὰν κατανέμοντας οὐδὲν οἴονται ποιεῖν δεινόν.
 βλέπετε γὰρ αὐτοὶ δήπουθεν, ὅτι τὸ γυμνάσιον ὑμῖν
 ἄρουραν πεποιθήκασιν, ὥστε τὸν Ἡρακλέα καὶ ἄλλους
 ἀνδριάντας συχνοὺς ὑπὸ τοῦ θέρους ἀποκεκρύφθαι,
 τοὺς μὲν ἠρώων, τοὺς δὲ θεῶν, καὶ ὅτι καθ’ ἡμέραν
 τὰ τοῦ ῥήτορος τούτου πρόβατα ἔωθεν εἰς τὴν ἀγορὰν
 ἐμβάλλει καὶ κατανέμεται τὰ περὶ τὸ βουλευτήριον καὶ
 τὰ ἀρχεῖα· ὥστε τοὺς πρῶτον ἐπιδημήσαντας ξένους
 10 τοὺς μὲν καταγελαῖν τῆς πόλεως, τοὺς δὲ οἰκτίρειν
 αὐτήν.” πάλιν οὖν ταῦτα ἀκούσαντες ὠργίζοντο πρὸς
 ἐκεῖνον καὶ ἐθορύβουν. “καὶ τοιαῦτα ποιῶν τοὺς τα-
 λαιπῶρους ιδιώτας οἶεται δεῖν ἀπαγαγεῖν, ἵνα δηλονότι
 μηδεὶς ἐργάζεται τὸ λοιπόν, ἀλλ’ οἱ μὲν ἔξω ληστεύ-
 ωσιν, οἱ δ’ ἐν τῇ πόλει λωποδυτῶσιν. ἐμοὶ δέ”, ἔφη,
 “δοκεῖ τούτους ἔαν ἐφ’ οἷς αὐτοὶ πεποιθήκασιν, ὑποτε-
 λοῦντας τὸ λοιπὸν ὅσον μέτριον, περὶ δὲ τῶν ἔμπρο-
 σθεν προσόδων συγγνωῖναι αὐτοῖς, ἐὰν δὲ τιμὴν θέλωσι
 καταβαλεῖν τοῦ χωρίου, ἀποδόσθαι αὐτοῖς ἐλάττονος
 11 ἢ ἄλλοις.” εἰπόντος δὲ αὐτοῦ τοιαῦτα πάλιν ὁ ἐξ
 ἀρχῆς ἐκεῖνος ἀντέλεγε, καὶ ἐλοιδοροῦντο ἐπὶ πολὺ.
 τέλος δὲ καὶ ἐμὲ ἐκέλευον εἰπεῖν ὅ τι βούλομαι. “Καὶ
 τί με”, ἔφην, “δεῖ λέγειν;” “Πρὸς τὰ εἰρημένα”, εἶπέ

τις τῶν καθημένων. “Οὐκοῦν λέγω”, ἔφη, “ὅτι οὐδὲν ἀληθές ἐστὶν ὧν εἶρηκεν. ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες, ἐνύπνια ὄμην ὄραν, ἀγροὺς καὶ κώμας καὶ τοιαῦτα φλυαροῦντος. ἡμεῖς δὲ οὔτε κώμην ἔχομεν οὔτε ἵππους οὔτε ὄνους οὔτε βοῦς. εἶθε γὰρ ἦν ἔχειν ἡμᾶς ὅσα οὗτος ἔλεγεν ἀγαθὰ, ἵνα καὶ ὑμῖν ἐδώκαμεν καὶ αὐτοὶ τῶν μακαρίων ἦμεν. καὶ τὰ νῦν δὲ ὄντα ἡμῖν ἱκανά ἐστιν, ἐξ ὧν εἴ τι βούλεσθε λάβετε· κἂν πάντα ἐθέλητε, ἡμεῖς ἕτερα κτησόμεθα.” ἐπὶ τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ ἐπήνεσαν.

Εἶτα ἐπηρώτα με ὁ ἄρχων, τί δυνησόμεθα δοῦναι 12 τῷ δήμῳ. καὶ γὰρ “Τέτταρα”, ἔφη, “ἐλάφεια δέρματα πάνυ καλά.” οἱ δὲ πολλοὶ αὐτῶν ἐγέλασαν. ὁ δὲ ἄρχων ἠγανάκτησε πρὸς με. “Τὰ γὰρ ἄρκτεια”, ἔφη, “σκληρὰ ἐστὶ καὶ τὰ τράγεια οὐκ ἄξια τούτων, τἄλλα δὲ παλαιά, τὰ δὲ μικρὰ αὐτῶν· εἰ δὲ βούλεσθε, κάκεινα λάβετε.” πάλιν οὖν ἠγανάκτει καὶ ἔφη με ἄγροικον εἶναι παντελῶς. καὶ γὰρ “Πάλιν”, εἶπον, “αὐτὸ καὶ σὺ ἀγροὺς λέγεις; οὐκ ἀκούεις ὅτι ἀγροὺς οὐκ ἔχομεν;” ὁ δὲ ἠρώτα με, εἰ σῖτον ἔχομεν καὶ πόσον τινά. εἶπον 13 τὸν ὄντα ἀληθῶς. “Δύο”, ἔφη, “μεδίμνους πυρῶν καὶ τέτταρας κριθῶν καὶ τοσοῦτους κέγχρων, κυάμων δὲ ἡμίεκτον· οὐ γὰρ ἐγένοντο τῆτες. τοὺς μὲν οὖν πυροὺς καὶ τὰς κριθάς”, ἔφη, “ὑμεῖς λάβετε, τὰς δὲ κέγχρους ἡμῖν ἄφετε. εἰ δὲ κέγχρων δεῖσθε, καὶ ταύτας λάβετε.” “Οὐδὲ οἶνον ποιεῖτε;” ἄλλος τις ἠρώτησε. “Ποιοῦμεν”, εἶπον. “ἂν οὖν τις ὑμῶν ἀφίκηται, δώσομεν· ὅπως δὲ ἤξει φέρων ἀσκόν τινα· ἡμεῖς γὰρ οὐκ ἔχομεν.” “Πόσαι γὰρ τινές εἰσιν ὑμῖν ἄμπελοι;” “Δύο μὲν”, ἔφη, “αἱ πρὸ τῶν θυρῶν, εἴσω δὲ τῆς αὐλῆς εἴκοσι· καὶ τοῦ ποταμοῦ πέραν, ἃς ἔναγχος ἐφυτεύσαμεν, ἕτεραι τοσαῦται· εἰσὶ δὲ γενναῖαι σφόδρα καὶ τοὺς βότρους φέρουσι

- 14 μεγάλους, ὅταν οἱ παριόντες ἑῶσιν αὐτούς. ταῦτά ἐστιν ἡμῖν· εἰ οὖν καὶ πάντα θέλετε, ἡμεῖς ἐκόντες ὑμῖν χαριζόμεθα, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς ἀφαιρεῖσθαι δεῖ πρὸς βίαν ὥσπερ ἀλλοτρίων ἢ πονηρῶν· ἐπεὶ τοι καὶ πολῖται τῆς πόλεώς ἐσμεν, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἤκουον. οὐκοῦν καὶ τρέφομεν ὑμετέρους πολίτας τοὺς παῖδας· κἂν ποτε δέησθε, βοηθήσουσιν ὑμῖν πρὸς ληστὰς ἢ πρὸς πολεμίους. νῦν μὲν οὖν εἰρήνη ἐστίν· ἐὰν δέ ποτε συμβῇ καιρὸς τοιοῦτος, εὗξεσθε τοὺς πολλοὺς φανῆναι ὁμοίους ἡμῖν. μὴ γὰρ δὴ τοῦτόν γε τὸν ῥήτορα νομίζετε μαχεῖσθαι τότε περὶ ὑμῶν, εἰ μὴ γε λαιδοροῦ-
- 15 μενον ὥσπερ τὰς γυναῖκας. ὃ δὲ ἐτόλμησεν εἰπεῖν περὶ τῶν ναυαγίων, πρᾶγμα οὕτως ἀνόσιον καὶ πονηρόν, (τοῦτο γὰρ μικροῦ ἐξελαθόμεν εἰπεῖν ὃ πάντων πρῶτον ἔδει με εἰρηκέναι) τίς ἂν πιστεύσειέ ποτε ὑμῶν; μὴ γὰρ εἴη ποτέ, ὦ Ζεῦ, λαβεῖν μηδὲ κερδᾶναι κέρδος τοιοῦτον ἀπὸ ἀνθρώπων δυστυχίας. ἀλλὰ ὠφελήθη μὲν οὐδὲν πώποτε, ἠλέησα δὲ πολλάκις ναυαγοὺς ἀφικομένους καὶ τῇ σκηνῇ ὑπεδεξάμην καὶ φαγεῖν ἔδωκα καὶ πιεῖν καί, εἴ τι ἄλλο ἐδυνάμην, ἐπεβοήθησα καὶ συνηκολούθησα μέχρι τῶν οἰκουμένων. ἀλλὰ τίς ἂν ἐκείνων ἐμοὶ νῦν μαρτυρήσειεν; οὐκ οὐκ οὐδὲ τοῦτο ἐποίουν μαρτυρίας ἕνεκεν ἢ χάριτος, ὅς γε οὐδ' ὄθεν ἦσαν ἠπιστάμην. μὴ γὰρ ὑμῶν γε μηδεὶς περιπέσοι τοιούτῳ πράγματι."
- 16 Ταῦτα δὲ ἐμοῦ λέγοντος ἀνίσταται τις ἐκ μέσων· κἀγὼ πρὸς ἑμαυτὸν ἐνεθυμήθη, ὅτι ἄλλος τις τοιοῦτος τυχὸν ἐμοῦ καταψευδόμενος. ὃ δὲ εἶπεν· "Ἄνδρες, ἐγὼ πάλαι τοῦτον ἀμφιγνοῶν ἠπίστου ὄμωσ. ἐπεὶ δὲ σαφῶς αὐτὸν ἔγνωκα, δεινὸν μοι δοκεῖ, μᾶλλον δὲ ἀσεβές, μὴ εἰπεῖν, ἃ συνεπίσταμαι, μηδ' ἀποδοῦναι

λόγῳ χάριν, ἔργῳ τὰ μέγιστα εὖ παθῶν. εἰμι δέ”, ἔφη, “πολίτης, ὡς ἴστε, καὶ ὄδε”, δείξας τὸν παρακαθήμενον, καὶ ὃς ἐπανέστη· “ἐτύχομεν δὲ πλείοντες ἐν τῇ Σωκλέους νηὶ τρίτον ἔτος. καὶ διαφθαρείσης τῆς νεῶς περὶ τὸν Καφηρέα παντελῶς ὀλίγοι τινὲς ἐσώθημεν ἀπὸ πολλῶν. τοὺς μὲν οὖν πορφυρεῖς ἀνέλαβον· εἶχον 17 γὰρ αὐτῶν τινες ἀργύριον ἐν φασκωλίοις. ἡμεῖς δὲ γυμνοὶ παντελῶς ἐκπεσόντες δι’ ἀτραποῦ τινος ἐβαδίζομεν, ἐλπίζοντες εὐρήσειν σκέπην τινὰ ποιμένων ἢ βουκόλων, κινδυνεύοντες ὑπὸ λιμοῦ τε καὶ δίψους διαφθαρῆναι. καὶ μόλις ποτὲ ἤλθομεν ἐπὶ σκηνάς τινας καὶ στάντες ἐβοῶμεν. προελθὼν δὲ οὗτος εἰσάγει τε ἡμᾶς ἔνδον καὶ ἀνέκαε πῦρ οὐχ ἀθρόον, ἀλλὰ κατ’ ὀλίγον· καὶ τὸν μὲν ἡμῶν αὐτὸς ἐνέτριβε, τὸν δὲ ἡ γυνὴ στέατι· οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς ἔλαιον· τέλος δὲ ὕδωρ 18 κατέχεον θερμόν, ἕως ἀνέλαβον ἀπεψυγμένους. ἔπειτα κατακλίναντες καὶ περιβαλόντες οἷς εἶχον παρέθηκαν φαγεῖν ἡμῖν ἄρτους πυρίνους, αὐτοὶ δὲ κέγχρον ἐφθῆν ἡσθιον· ἔδωκαν δὲ καὶ οἶνον ἡμῖν πιεῖν, ὕδωρ αὐτοὶ πίνοντες, καὶ κρέα ἐλάφεια ὀπτῶντες ἄφθονα, τὰ δὲ ἔψοντες· τῇ δ’ ὑστεραία βουλομένους ἀπιέναι κατέσχον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα προὔπεμψαν εἰς τὸ πεδῖον, καὶ ἀπιούσι κρέας ἔδωκαν καὶ δέρμα ἑκατέρῳ πάνυ καλόν. ἐμὲ δὲ ὄρων ἐκ τῆς κακοπαθείας ἔτι πονηρῶς ἔχοντα ἐνέδυσε χιτῶνιον, τῆς θυγατρὸς ἀφελόμενος· ἐκείνη δὲ ἄλλο τι ῥάκος περιεζώσατο. τοῦτο, ἐπειδὴ ἐν τῇ κώμῃ ἐγενόμην, ἀπέδωκα. οὕτως ἡμεῖς γε ὑπὸ τούτου μάλιστα ἐσώθημεν μετὰ τοὺς θεοὺς.” ταῦτα 19 δὲ ἐκείνου λέγοντος ὁ μὲν δῆμος ἤκουεν ἠδέως καὶ ἐπήνουν με, ἐγὼ δὲ ἀναμνησθεῖς· “Χαῖρε”, ἔφη, “Σωτάδῃ.” καὶ προσελθὼν ἐφίλουν αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον.

ὁ δὲ δῆμος ἐγέλα σφόδρα, ὅτι ἐφίλουν αὐτούς. τότε ἔγνων, ὅτι ἐν ταῖς πόλεσιν οὐ φιλοῦσιν ἀλλήλους. παρελθὼν δὲ ἐκεῖνος ὁ ἐπιεικῆς ὁ τὴν ἀρχὴν ὑπὲρ
 20 ἐμοῦ λέγων “Ἐμοί”, ἔφη, “ὦ ἄνδρες, δοκεῖ καλέσαι τοῦτον εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ ξένια· ἀντὶ δὲ τοῦ χιτῶνος, ὃν ἔδωκε τῷ πολίτῃ κινδυνεύοντι τὴν θυγατέρα ἀποδύσας, ἐπιδοῦναι αὐτῷ τὴν πόλιν χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις προτροπὴ γένηται δικαίοις εἶναι καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις, ψηφίσασθαι δὲ αὐτοῖς καρποῦσθαι τὸ χωρίον καὶ αὐτούς καὶ τὰ τέκνα, καὶ μηδένα αὐτοῖς ἐνοχλεῖν.” ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐπηνέσθη, καὶ ἐγένετο ὡς εἶπε. ἀπ’ ἐκείνου δὲ ἡμᾶς οὐδεὶς ἠνώχλησεν.’

III Σχεδὸν οὖν εἰρηκότος αὐτοῦ ταῦτα πρὸς ταῖς σκηναῖς ἤμεν. κἀγὼ γελάσας εἶπον· ‘Ἄλλ’ ἐν τι ἀπεκρούσω τοὺς πολίτας, τὸ κάλλιστον τῶν κτημάτων.’ ‘Τί τοῦτο;’ εἶπε. ‘Τὸν κῆπον’, ἔφην, ‘τοῦτον, πάνυ καλὸν καὶ λάχανα πολλὰ καὶ δένδρα ἔχοντα.’ ‘Οὐκ ἦν’, ἔφη, ‘τότε, ἀλλ’ ὕστερον ἐποιήσαμεν.’ εἰσελθόντες οὖν εὐωχούμεθα τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, ἡμεῖς μὲν κατακλιθέντες ἐπὶ φύλλων τε καὶ δερμάτων ἐπὶ στιβάδος ὑψηλῆς, ἡ
 2 δὲ γυνὴ πλησίον παρὰ τὸν ἄνδρα καθημένη. θυγάτηρ δὲ ὡραία γάμου διηκουεῖτο καὶ ἐνέχει πιεῖν μέλανα οἶνον ἠδύν. οἱ δὲ παῖδες τὰ κρέα παρεσκευάζον, καὶ αὐτοὶ ἅμα ἐδείπνουν παρατιθέντες, ὥστε ἐμὲ εὐδαιμονίζειν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους καὶ οἶεσθαι μακαρίως ζῆν πάντων μάλιστα ὧν ἠπιστάμην. ἤδη δ’ ἱκανῶς ἡμῶν ἐχόντων ἦλθε κάκεινος ὁ ἕτερος. συνηκολούθει δὲ υἱὸς αὐτῷ, μειράκιον οὐκ ἀγεννές, λαγῶν φέρων. εἰσελθὼν δὲ οὗτος ἠρυσθρίασεν· ἐν ὄσῳ δὲ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἠσπάζετο ἡμᾶς, αὐτὸς ἐφίλησε τὴν κόρην καὶ

τὸν λαγῶν ἐκείνη ἔδωκεν. ἡ μὲν οὖν παῖς ἐπαύσατο 3
 διακονουμένη καὶ παρὰ τὴν μητέρα ἐκαθέζετο, τὸ δὲ
 μειράκιον ἀντ' ἐκείνης διηκονεῖτο. καὶ γὰρ τὸν ξένον
 ἠρώτησα· 'Αὕτη', ἔφη, 'ἐστίν, ἧς τὸν χιτῶνα ἀποδύ-
 σας τῷ ναυαγῷ ἔδωκας;' καὶ ὃς γελάσας· 'Οὐκ', ἔφη,
 'ἀλλ' ἐκείνη πάλαι πρὸς ἄνδρα ἐδόθη πλούσιον εἰς
 κώμην.' 'Οὐκοῦν', ἔφη, 'ἐπαρκοῦσιν ὑμῖν ὅ τι ἂν
 δέησθε;' 'Οὐδέν', εἶπεν ἡ γυνή, 'δεόμεθα ἡμεῖς. ἐκεῖ-
 νοι δὲ λαμβάνουσι καὶ ὀπηνίκ' ἂν τι θηραθῆ καὶ
 ὀπώραν καὶ λάχανα· οὐ γὰρ ἔστι κῆπος παρ' αὐτοῖς.'
 'Τί οὖν;' ἔφη, 'καὶ ταύτην διανοεῖσθε διδόναι πλουσίῳ;
 ἐνταῦθα μέντοι ἄμφω ἠρυθριασάτην, ἡ κόρη καὶ τὸ 4
 μειράκιον. ὁ δὲ πατήρ αὐτῆς ἔφη· 'Πένητα ἄνδρα λή-
 ψεται, ὅμοιον ἡμῖν κυνηγέτην'· καὶ μειδιάσας ἔβλεψεν
 εἰς τὸν νεανίσκον. καὶ γὰρ· 'Τί οὖν οὐκ ἤδη δίδοτε; ἢ
 δεῖ ποθεν αὐτὸν ἐκ κώμης ἀφικέσθαι;' 'Δοκῶ μὲν',
 εἶπεν, 'οὐ μακρὰν ἐστίν· ἀλλ' ἐνδον ἐνθάδε. καὶ ποιή-
 σομέν γε τοὺς γάμους ἡμέραν ἀγαθὴν ἐπιλεξάμενοι.'
 καὶ γὰρ· 'Πῶς', ἔφη, 'κρίνετε τὴν ἀγαθὴν ἡμέραν;' καὶ
 ὃς· "Ὅταν μὴ μικρὸν ᾖ τὸ σελήνιον· δεῖ δὲ καὶ τὸν
 ἀέρα εἶναι καθαρὸν, αἰθρίαν λαμπράν.' καὶ γὰρ· 'Τί δέ; 5
 τῷ ὄντι κυνηγέτης ἀγαθός ἐστίν;' ἔφη. "Ἐγωγε",
 εἶπεν ὁ νεανίσκος, 'καὶ ἔλαφον καταπονῶ καὶ σὺν
 ὑφίσταμαι. ὄψει δὲ αὖριον, ἂν θέλης, ὧ ξένε.' 'καὶ
 τὸν λαγῶν τοῦτον σύ', ἔφη, 'ἔλαβες;' 'Ἐγώ', ἔφη γε-
 λάσας, 'τῷ λιναρίῳ τῆς νυκτός· ἦν γὰρ αἰθρία πάνυ
 καλὴ καὶ ἡ σελήνη τηλικαύτη τὸ μέγεθος, ἡλικὴ οὐδε-
 πώποτε ἐγένετο.' ἐνταῦθα μέντοι ἐγέλασαν ἀμφοτέροι,
 οὐ μόνον ὁ τῆς κόρης πατήρ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκείνου. ὁ
 δὲ ἠσχύνθη καὶ ἐσιώπησε. λέγει οὖν ὁ τῆς κόρης 6
 πατήρ· 'Ἐγὼ μὲν', ἔφη, 'ὧ παῖ, οὐδὲν ὑπερβάλλομαι.

ὁ δὲ πατήρ σου περιμένει, ἔστ' ἂν ἱερεῖον πρίηται πορευ-
 θείς. δεῖ γὰρ θῦσαι τοῖς θεοῖς.' εἶπεν οὖν ὁ νεώτε-
 ρος ἀδελφὸς τῆς κόρης· 'Ἄλλ' ἱερεῖόν γε πάλαι οὗτος
 παρεσκεύακε, καὶ ἔστιν ἔνδον τρεφόμενον ὀπισθεν τῆς
 σκηνῆς γενναῖον.' ἠρώτων οὖν αὐτόν· 'Ἀληθῶς;' ὁ
 δὲ ἔφη· 'Καὶ πόθεν σοι;' ἔφασαν· "Ὅτε τὴν ἕν-
 βομεν τὴν τὰ τέκνα ἔχουσαν, τὰ μὲν ἄλλα διέδρα-
 καὶ ἦν ταχύτερα τοῦ λαγῶ· ἐνὸς δὲ ἐγὼ λίθῳ ἔτυχον
 καὶ λαβὼν τὸ δέρμα ἐπέβαλον· τοῦτο ἠλλαξάμην ἐν
 τῇ κώμῃ καὶ ἔλαβον ἀντ' αὐτοῦ χοῖρον καὶ ἔθρεψα
 7 ποιήσας ὀπισθεν συμφέον.' 'Ταῦτα', εἶπεν, 'ἄρα ἡ μή-
 τηρ σου ἐγέλα, ὁπότε θαυμάζοιμι ἀκούων γρυλιζούσης
 τῆς συός, καὶ τὰς κριθὰς οὕτως ἀνήλισκες.' 'αἱ γὰρ
 εὐβοῖδες', εἶπεν, 'οὐχ ἱκαναὶ ἦσαν πιᾶναι, εἰ μὴ γε
 βαλάνους ἤθελον ἐσθίειν. Ἄλλ' εἰ βούλεσθε ἰδεῖν
 αὐτήν, ἄξω πορευθεῖς.' οἱ δὲ ἐκέλευον. ἀπῆσαν οὖν
 ἐκεῖνός τε καὶ οἱ παῖδες αὐτόθεν δρόμῳ χαίροντες.
 ἐν δὲ τούτῳ ἡ παρθένος ἀναστᾶσα ἐξ ἑτέρας σκηνῆς
 ἐκόμισεν οὖα τετμημένα καὶ μέσπιλα καὶ μῆλα χειμε-
 ρινὰ καὶ τῆς γενναίας σταφυλῆς βότρους σφριγῶντας,
 καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καταψήσασα φύλλοις
 8 ἀπὸ τῶν κρεῶν, ὑποβαλοῦσα καθαρὰν περίδα. ἤκου
 δὲ καὶ οἱ παῖδες τὴν ἕν ἄγοντες μετὰ γέλωτος καὶ
 παιδιᾶς. συνηκολούθει δὲ ἡ μήτηρ τοῦ νεανίσκου καὶ
 ἀδελφοὶ δύο παιδάρια· ἔφερον δὲ ἄρτους τε καθαρούς
 καὶ ῥᾶ ἔφθα ἐν ξυλίνοις πίναξι καὶ ἐρεβίνθους φρυ-
 κτούς. ἀσπασαμένη δὲ τὸν ἀδελφὸν ἡ γυνὴ καὶ τὴν
 ἀδελφιδὴν ἐκαθέζετο παρὰ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἶπεν·
 9 'Ἴδοῦ τὸ ἱερεῖον, ὃ οὗτος πάλαι ἔτρεφεν εἰς τοὺς γά-
 μους, καὶ τᾶλλα τὰ παρ' ἡμῶν ἔτοιμά ἐστι, καὶ ἄλφιστα
 καὶ ἄλευρα πεποιήται· μόνον ἴσως οἴναριον προσ-

δεησόμεθα· καὶ τοῦτο οὐ χαλεπὸν ἐκ τῆς κώμης λαβεῖν·
 παρειστικήκει δὲ αὐτῇ πλησίον ὁ υἱὸς πρὸς τὸν κηδε-
 στὴν ἀποβλέπων. καὶ ὃς μειδιάσας εἶπεν· ‘Οὔτος’,
 ἔφη, ‘ἐστὶν ὁ ἐπέχων· ἴσως γὰρ ἔτι βούλεται πιᾶναι
 τὴν ὕν.’ καὶ τὸ μειράκιον· ‘Αὔτη μὲν’, εἶπεν, ‘ὑπὸ
 τοῦ λίπους διαρραγήσεται.’ καὶ γὰρ βουλόμενος αὐτῷ
 βοηθῆσαι· “Ὅρα”, ἔφη, ‘μὴ, ἕως παιίνεται ἡ ὕς, οὔτος
 ὑμῖν λεπτὸς γένηται.’ ἡ δὲ μήτηρ· ‘Ἀληθῶς’, εἶπεν, 10
 ‘ὁ ξένος λέγει, ἐπεὶ καὶ νῦν λεπτότερος αὐτοῦ γέγονε·
 καὶ πρόην ἡσθόμην τῆς νυκτὸς αὐτὸν ἐρηγορότα καὶ
 προελθόντα ἔξω τῆς σκηνῆς.’ ‘Οἱ κύνες’, ἔφη, ‘ὑλά-
 κτουν, καὶ ἐξῆλθον ὀψόμενος.’ ‘Οὐ σύγε’, εἶπεν, ‘ἀλλὰ
 περιεπάτεις ἀλύων. μὴ οὖν πλείω χρόνον ἐῷμεν ἀνιᾶ-
 σθαι αὐτόν.’ καὶ περιβαλοῦσα ἐφίλησε τὴν μητέρα
 τῆς κόρης. ἡ δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς· ‘Ποι-
 ῶμεν’, εἶπεν, ‘ὡς θέλουσι.’ καὶ ἔδοξε ταῦτα, καὶ εἶ-
 πον· ‘Εἰς τρίτην ποιῶμεν τοὺς γάμους.’ παρεκάλουν
 δὲ καμὲ προσμεῖναι τὴν ἡμέραν.

XII. De Drimaco praedone.

(Athen. VI p. 265 b—266 e. cf. fasc. VII p. 3).

Πρώτους ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις 1
 δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν
 τῇ ἐβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν· ‘Χῖοι πρῶτοι τῶν
 Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοῦς καὶ Λακεδαιμονίους ἐχρή-
 σαντο δούλοις, τὴν μὲντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον ἐκείνοις <ἐποίησαντο>. Λακεδαιμόνιοι μὲν 2
 γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν
 δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῶν οἰκούντων πρότερον
 τὴν χώραν, ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν, οἱ μὲν Ἀχαιῶν,

- 12 *ιδίαν ἐχώρησε. καὶ οἱ Χίιοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας ἠρῶον ἰδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν καὶ ἐπωνόμασαν ἠρῶος εὐμενοῦς· καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν*
 13 *ἂν ἔλονται. φασὶ δὲ καὶ καθ' ὕπνου ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλὰς· καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἠρῶόν ἐστιν αὐτοῦ.'*

XIII. Fabulatur Eucrates de mago quodam Pancrate.

(Lucian. incredul. c. 33—36. vid. fasc. II p. 20. cf. Goethii 'Der Zauberlehrling'.)

- 1 *Ἐπότε ἐν Αἰγύπτῳ διῆγον ἔτι νέος ὢν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείας προφάσει ἀποσταλείς, ἐπεθύμησα ἐς Κοπτὸν ἀναπλεύσας ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθὼν ἀκοῦσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἠχοῦντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἤκουσα οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἄσημόν τινα φωνήν, ἀλλὰ μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς ἀνοιξάς τὸ στόμα ἐν ἔπεσιν ἑπτὰ, καὶ εἰ γε μὴ περιττὸν ἦν, αὐτὰ ἂν ὑμῖν εἶπον*
 2 *τὰ ἔπη. κατὰ δὲ τὸν ἀνάπλου ἐτυχεν ἡμῖν συμπλέων Μεμφίτης ἀνὴρ τῶν ἱερογραμματέων, θαυμάσιος τὴν σοφίαν καὶ τὴν παιδείαν πᾶσαν εἰδὼς τὴν Αἰγυπτίων· ἐλέγετο δὲ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις ὑπόγειος ᾠκηκέναι μαγεύει, παιδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἴσιδος· Ἐπιφάνης, ἔφη, λέγεις, ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερὸν ἄνδρα, ἐξυρημένον, ἐν ὀθονίοις, νοήμονα, οὐ καθαρῶς ἑλληνίζοντα, ἐπιμήκη, σιμόν, πρόχειλον, ὑπόλεπτον τὰ σκέλη.' Αὐτόν, ἦ δ' ὅς, ἐκείνον τὸν*

Παγκράτην· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἠγνόουν ὅστις ἦν, ἐπεὶ 3
 δὲ ἐώρων αὐτόν, εἴ ποτε ὀρμίσαιμεν τὸ πλοῖον, ἄλλα
 τε πολλὰ τεράστια ἐργαζόμενον, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ κροκο-
 δείλων ὀχούμενον καὶ συννέοντα τοῖς θηρίοις, τὰ δὲ
 ὑποπτήσσοντα καὶ σαίνοντα ταῖς οὐραῖς, ἔγνω ἱερὸν
 τινα ἄνθρωπον ὄντα, καὶ κατὰ μικρὸν φιλοφρονούμενος
 ἔλαθον ἑταῖρος αὐτῷ καὶ συνήθης γενόμενος, ὥστε
 πάντων ἐκοινώνει μοι τῶν ἀπορρήτων· καὶ τέλος πεί-
 θει με τοὺς μὲν οἰκέτας ἅπαντας ἐν τῇ Μέμφιδι κατα-
 λιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ
 γὰρ ἀπορήσειν ἡμᾶς τῶν διακονησομένων. καὶ τὸ μετὰ
 τοῦτο οὕτω διήγομεν. ἐπειδὴ δὲ ἔλθοιμεν εἰς τι κατ- 4
 αγωγήιον, λαβὼν ἂν ὁ ἀνὴρ τὸν μοχλὸν τῆς θύρας ἢ
 τὸ κόρηθρον ἢ καὶ τὸ ὑπερον περιβαλὼν ἱματίοις ἐπει-
 πῶν τινα ἐπώδην ἐποίει βαδίζειν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν
 ἄνθρωπον εἶναι δοκοῦντα· τὸ δὲ ἀπελθὼν ὕδωρ τε
 ἀπήντλει καὶ ὠψώνει καὶ ἐσκεύαζε καὶ ἐς πάντα δεξιῶς
 ὑπηρέτει καὶ διηκουεῖτο ἡμῖν· εἶτα δὲ ἐπειδὴ ἄλις ἔχοι
 τῆς διακονίας, αὐτίς κόρηθρον τὸ κόρηθρον ἢ ὑπερον
 τὸ ὑπερον ἄλλην ἐπώδην ἐπειπῶν ἐποίει ἂν. τοῦτο
 ἐγὼ πάνυ ἐσπουδακῶς οὐκ εἶχον ὅπως ἐκμάθοιμι παρ'
 αὐτοῦ· ἐβάσκαينه γὰρ αὐτοῦ, καίτοι πρὸς τὰ ἄλλα προ-
 χειρότατος ὼν. μιᾶ δέ ποτε ἡμέρᾳ λαθὼν ἐπήκουσα 5
 τῆς ἐπώδης, ἣν δὲ τρισύλλαβος, σχεδὸν ἐν σκοτεινῷ
 ὑποστάς. καὶ ὁ μὲν ᾤχετο ἐς τὴν ἀγορὰν ἐντειλάμενος
 τῷ ὑπέρω ἃ ἔδει ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν
 ἐκείνου τι κατὰ τὴν ἀγορὰν πραγματευομένου λαβὼν
 τὸ ὑπερον σχηματίσας, ὁμοίως ἐπειπῶν τὰς συλλαβάς,
 ἐκέλευον ὑδροφορεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐμπλησάμενος τὸν ἀμ-
 φορέα ἐκόμισε, "Πέπανσο", ἔφην, "καὶ μηκέτι ὑδρο-
 φόρει, ἀλλ' ἴσθι αὐτίς ὑπερον." τὸ δὲ οὐκέτι μοι

πειθεσθαι ἤθελεν, ἀλλ' ὑδροφόρει αἰεί, ἄχρι δὴ ἐνέ-
 6 πλησεν ἡμῖν ὕδατος τὴν οἰκίαν ἐπαντλοῦν. ἐγὼ δὲ
 ἀμηχανῶν τῷ πράγματι — ἐδεδίειν γάρ, μὴ ὁ Παγ-
 κράτης ἐπανελθὼν ἀγανακτήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο —
 ἀξίνην λαβὼν διακόπτω τὸ ὑπερον εἰς δύο μέρη· τὰ
 δέ, ἑκάτερον τὸ μέρος, ἀμφορέας λαβόντα ὑδροφόρει
 καὶ ἀνθ' ἐνὸς δύο μοι ἐγένοντο ὑδροφόροι. ἐν τούτῳ
 καὶ ὁ Παγκράτης ἐφίσταται καὶ συνεῖς τὸ γενόμενον
 ἐκεῖνα μὲν αὐθις ἐποίησε ξύλα, ὥσπερ ἦν πρὸ τῆς
 ἐπωδῆς, αὐτὸς δὲ ἀπολιπὼν με λαθῶν οὐκ οἶδ' ὅποι
 ἀφανῆς ὄχετο ἀπιῶν.'

Epigrammata ex anthologia Palatina.

1. Ὁ πλόος ὠραῖος· καὶ γὰρ λαλαγεῦσα χελιδὼν
 ἤδη μέμβλωνεν, χά χαρίεις Ζέφυρος·
 λειμῶνες δ' ἀνθεῦσι, σεσίγηκεν δὲ θάλασσα
 κύμασι καὶ τρήχεϊ πνεύματι βρασομένη.
 Ἄγκυρας δ' ἀνέλοιο καὶ ἐκλύσαιο γύαια,
 ναυτίλε, καὶ πλώοις πᾶσαν ἐφείς ὀθόνην.
 Ταῦθ' ὁ Πρίηπος ἐγὼν ἐπιτέλλομαι ὁ λιμενίτας,
 ὄνθρωφ', ὡς πλώοις πᾶσαν ἐπ' ἐμπορίην. (*Leonidas, X 1.*)
2. Πολλάκις εὐξαμένῳ μοι αἰεὶ θυμῆρες ἔδωκας
 τέκμαρ ἀκνυάντων, Ζεῦ πάτερ, εὐπλοῖης·
 δώης μοι καὶ τοῦτον ἔτι πλόον, ἠδὲ σαώσαις
 ἤδη καὶ καμάτων ὄρμισον εἰς λιμένας.
 Οἶκος καὶ πάτερη βίοντος χάρις· αἰ δὲ περισσαὶ
 φροντίδες ἀνθρώποις οὐ βίος, ἀλλὰ πόνος.
 (*Iul. Polyaeus., IX 9.*)
3. Γειαρότης Ἄρχιππος, ὅτ' ἐκ νοῦσοιο βαρείης
 ἄρτι λιποψυχέων ἔρρεεν εἰς αἶδην,
 εἶπε τάδ' υἱήεσσιν· Ἴὼ φίλα τέκνα, μάκελλαν
 καὶ τὸν ἀροτριτὴν στέρξατέ μοι βίοντον·
 μὴ σφαλερῆς ἀλνεῖτε πόνον στονόεντα θαλάσσης
 καὶ βαρὺν ἀτηρῆς ναυτιλίας κάματον.
 ὅσον μητρουῆς γλυκερωτέρῃ ἐπλετο μήτηρ,
 τόσον ἀλὸς πολιῆς γαῖα ποθεινοτέρῃ. (*Antipater, IX 23.*)

